BÜTÜN ÜLKELERIN
İŞÇİLERİ,
BİRLEŞİN !

savaş yolu

4

HAFTALIK GAZETE

TARİH: 8 Ocak 1979 YIL: 1- FİYAT: 10 TL.

bu hafta

Cumhuriyet tarihi sıkıyönetimler tarihidir
Sayfa: 4

K.Maraş'la ilgili ipuçlarını açıklıyoruz
Sayfa: 5

CHP'Lİ SAYLAVLAR: N.Çoban, E.Günay, İ.H.Öztorun, S.Usumi
«Faşizme karşı tek çözüm demokrasi güçlerinin eylem ve cephe birliğidir.»
Sayfa: 8-9

ÇÖZÜM SIKIYÖNETİM DEĞİL FAŞİZMİ GERİLETMEKTİR

Kahramanmaraş olaylarına tepki ve protestolar sürüyor

Kahramanmaraş faşist katliamına, yurt içinden ve yurt dışından tepki ve protestolar geçtiğimiz hafta da sürdü.

BALIKESİR'de, Türkiye Maden - İş Sendikası 1001 No.lu lokal başkanlığı, İlerici Kadınlar Derneği, İlerici Gençler Derneği, Bank-Sen Balıkesir İl Temsilciliği, TÜS-DER Balıkesir Şube Sekreterliği ortak açıklamalarında, Kahramanmaraş olaylarını ve faşist adımları protesto ettikten sonra, «Demokrasi güçleri izin vermeyecekler buna. Gün afiş asanlarla uğraşma günü değil, kitle halinde yurttaşlarımızı öldürenlerin üstüne gitme günüdür. İvedilikle şiddetin, terörün kaynağı gizli-açık faşist odaklar dağıtılmalı, devlet kurumlarında bulunan tüm faşistler görevlerinden alınmalı. Faşizme karşı tüm ulusal demokratik güçlerin eylem birliği gerçekleştirilmelidir» dediler.

SAMANDAĞ'da, Kahramanmaraş katliamı tüm halk, ilericiler ve öğrenci gençlik tarafından protesto edildi. 26 Aralık'ta Samandağ'da saat 12'den 18'e kadar tüm dükkânlar faşist Maraş kırımını protesto için kapandı. Samandağ Lisesi öğrencileri forum ve boykot yaptılar.

MÜNİH'te, on ilerici demokratik örgütün oluşturduğu **Antifaşist Dayanışma Komitesi,** Başbakan Ecevit'e gönderdiği telgrafta, **«Yurdumuzun dört bir yanında uygulanan ve Kahramanmaraş'ta doruk noktasına vardırılan kanlı faşist kitle katliamlarını şiddetle kınıyoruz. Faşizmin önlenmesi sıkıyönetimle değil, MHP ve yan kuruluşlarının kapatılması, yöneticilerinden hesap sorulmasıyla olacaktır. Hükümetin faşist odakların üzerine gitme konusunda atacağı her ileri adımı destekleyeceğiz»** dedi.

BATI BERLİN'de, Batı Berlin Türkiye Kadınlar Birliği, Türkiye Halkçı Devrimci Birliği, Demokratik Sol Halk Derneği, Türkiye Öğrenci Birliği, İşçi Kültür Merkezi, Demokratik İşçi Derneği, Türk Toplumcular Ocağı, İşçi Kültür Yardımlaşma Derneği, 30 Aralık'ta Berlin Hermann Platz'da Kahramanmaraş faşist katliamını protesto yürüyüş ve mitingi yaptılar. Sıkıyönetimin çözüm olmadığının açıklandığı mitingte, MHP ve yan örgütlerinin kapatılması, tüm faşist odakların dağıtılması istendi.

FİDEF, Kahramanmaraş olayları ve sıkıyönetimin ilanından sonra Merkez Yürütme Kurulu'nu topladı ve Türkiye'de gelişen önemli olaylar karşısında bazı kararlar aldı.

Bu kararlar arasında tüm örgüt lokallerinin geç saatlere kadar açık tutulması; örgütlerin ve çevredeki demokratik kuruluşların tüm eylem ve çalışmalarının, MHP ve maocuların bölgedeki girişimlerinin derhal Genel Merkez'e iletilmesi; eylemlerin ve eylem birliğinin genişletilmesi, güçlendirilmesi ve 30 Aralık'ta B. Berlin'de protesto yürüyüşü ile Duisburg'da faşist saldırılara karşı dayanışma mitingine, Köln'de, Bremen'de, Frankfurt'ta, Stuttgart'ta, Gelsenkirchhen'de düzenlenen protesto yürüyüşlerine katılınması kararları da var.

FİDEF Yürütme Kurulu toplantılar ve yürüyüşler için şu belgileri saptadı: «MHP Kapatılmalı, Türkeş Tutuklanmalı», «Kontrgerilla Dağıtılmalıdır», «Analarımızın, Bebelerimizin Katilleri Halk Önünde Yargılanmalıdır», «Canavar Faşistlerden Hesap Sorulmalıdır», «Dökülen Kanların Hesabı Sorulmalıdır», «Sıkıyönetim Çözüm Değildir», «Ecevit Sözünü Tutmalıdır: Faşist Odaklar Dağıtılmalıdır», «Faşizme Geçit Yok», «Türkeş'in Yuları, Amerikan Doları», «İte Tapan Köpekler, Bu Halk Sizden Ne Bekler».

FİDEF ayrıca, Türkiye'de yitirilen yurttaşların ailelerine yardım kampanyası da açtı.

NEW YORK'da Kahramanmaraş olaylarının mezhep ayrılığından çıktığı şeklinde yanlış bir izlenim yaratılmaya çalışıldığını ileri süren dokuz Türk öğrenci, açlık grevine başladı.

Öğrenciler New York'taki Türk Öğrenci Derneği'nde Pazartesi günü başladıkları açlık grevini Cuma gününe kadar sürdüreceklerini söylediler.

İKD, ÇOCUK YILINA İLİŞKİN AÇIKLAMA YAPTI

İlerici Kadınlar Derneği Merkez Yönetim Kurulu, Birleşmiş Milletler tarafından ilan edilen «1979 Uluslararası Çocuk Yılı» nedeniyle basına yaptığı açıklamada, bu yılın saptanan amacını şöyle dile getirdi: «Tüm ülkelerin çocuklarının refahını artırmak için planların gözden geçirilmesi, kamuoyu ve yöneticilerin, çocukların özel gereksinimleri konusunda bilinçlendirilmesi, çocuklarla ilgili programlar ile ekonomik ve toplumsal ilerleme arasındaki yaşamsal bağın sağlanması, kısaca, ulusal düzeyde çocuklar yararına gerek kısa gerekse uzun erimli özgül, pratik önlemlerin yaratılması ve hızlandırılması.»

İlerici Kadınlar Derneği Merkez Yürütme Kurulu, ülkemizin 1979'a, faşistlerce katledilen küçücük çocukların, anasının karnında kurşunlanan bebelerin acısıyla girdiğimizi belirtti ve çocuklarımıza karşı en önemli görevin, tüm ulusal demokratik güçlerin tek bir cephede birleşmesini sağlamak yolunda çalışmak olduğunu kaydetti

Kula TÖB-DER seçimlerini Birlik-Dayanışma, Demokrasi İçin Birlik ve Halkçı Eğitimciler ittifakı kazandı

Kula'da geçen hafta yapılan TÖB-DER seçimlerini Birlik Dayanışma Demokrasi İçin Birlik, Halkçı Eğitimciler İttifakı kazandı. Seçimlere ayrıca Yurtsever Öğretmen ve Devrimci Yurtsever Muhalefet katıldı. Devrimci Yurtsever Muhalefeti Halkın Kurtuluşu, Halkın Birliği, Devrimci Öğretmenler oluşturuyordu. Bu grubu sağ eğilimli CHP ilçe başkanı destekledi. Seçimler sonunda başkanlığa İ. Sami Çağılcı getirildi. Genel Merkez temsilciliğine de Nurullah Yıldırım seçildi.

SİİRT'TE ANTİFAŞİST EYLEM BİRLİĞİ GÜÇLENİYOR

Siirt'te antifaşist güç ve eylem birliği güçleniyor. TÖB-DER, TÜS-DER, TÜM-DER, Ziraatçılar Derneği, İGD, DDKD ve DHKD Siirt şubeleri 25 Aralık günü basına bir açıklama yaparak ülkemizde azılı faşistler tarafından tezgâhlanan oyunları ve son olarak da Kahramanmaraş'taki olayları kınadılar.

Burhaniye'den Başbakan'a yüzlerce imzalı mektuplar gönderiliyor

Balıkesir ilinin Burhaniye ilçesinde, tırmanan faşizme, faşist cinayet şebekelerine karşı kesin tavır alınması, MHP ve ÜGD'nin kapatılması istemiyle, tüm ilericilerin, yurtseverlerin, demokratların 25 Aralık 1978 tarihinde başlattıkları yığınsal kampanya sonucu Başbakan Ecevit'e yüzlerce imzalı mektup gönderiliyor.

Kamboçya'da kurtarılmış bölgeler hızla büyüyor

Maocu Pekin yönetiminin işbirlikçisi ve Kamboçya halkının düşmanı Pol Pot kliğine karşı yürütülen savaşım, yeni mevziler kazanıyor.

Kamboçya Ulusal Cephesi'ne bağlı birlikler, Kamboçya'nın en büyük kentlerinden Kompong Çam'ı kuşattılar ve başkente 70 kilometre yaklaştılar. Bildirildiğine göre, şu anda ilericiler tarafından kurtarılan bölgelerin toplamı, ülkenin beşte birini geçmiş bulunuyor.

Filistin Devrimi'nin 14. yıldönümü kutlandı

Filistin halkının silahlı mücadele yolunda ilk örgütü ve Filistin Devriminin başlangıcı sayılan Fetih Gerilla örgütünün 14. kuruluş yıldönümü kutlandı.

Suriye'nin başkenti Şam'dan yayın yapan Filistin'in Sesi Radyosu, yıldönümünün, örgüte bağlı tüm gerilla kamplarında tüm Filistin halkı tarafından coşkuyla kutlandığını bildirdi. Radyo konuyla ilgili olarak yaptığı yorumda, Filistin Devriminin 1 Ocak 1968'de bir kaç kişiyle başladığını, ancak tüm Arap halklarının, Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkeler başta olmak üzere, barış sever tüm ilerici-demokrat güçlerin dayanışmasıyla bugünkü güçlü durumuna geldiğini vurguladı.

Bilindiği gibi, 1 Ocak 1965'de Kuveyt'de mühendislik yapan Yaser Arafat'ın, bulunduğu Filistinli bir grup, Arapça «Filistin Savaşla Kurtarılır» kelimelerinin baş harflerinin oluşturduğu «Fetih» Gerilla Örgütünün kurulduğunu ilan etmişlerdi.

TKP'nin Mayıs Plenumu Raporu, Uluslararası platformda

Barış ve Sosyalizm Uluslararası Yayınları tarafından Çekoslovakya'nın başkenti Prag'da yayınlanan «Enformasyon Bülteni»nin 24. sayısında, TKP Merkez Komitesi'nin Mayıs Plenumunda sunulan rapor yayınlandı. Komünist ve İşçi Partilerinin haberleşme organı olan bu bülten İngilizce, Arapça, Fransızca, Almanca, Yunanca ve İspanyolca olarak yayınlanıyor.

Nikaragua'da ilericiler yeni bir cephe kurdular

Nikaragua'da, 1978 Martı'nda kurulan Geniş Cephe'nin, bazı burjuva partilerinin öncülü tutumları nedeniyle parçalanmasından ve burjuvazinin emperyalizme teslim olmasından sonra, Nikaraguah ilericiler, **Demokratik Halk Hareketi'nin** kuruluşunu ve zafere dek savaşımı sürdüreceğini açıkladılar. Bildirildiğine göre, Demokratik Halk Hareketi'nde, 12'ler **Hareketi** (ilerici demokratlar), **Nikaragua Sosyalist Partisi** (Nikaraguah komünistlerin partisi) ve **Sandinist Ulusal Kurtuluş Cephesi** yer alıyor.

savaş yolu

SAHİBİ: İSTA Habercilik, Yayıncılik Ltd. Şti. adına Oya Baydar
YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ: Ali İhsan Özgür H. Cahit Çevik
MÜESSESE MÜDÜRÜ: İsmail İnanç

• YÖNETİM YERİ: Taşdvaklar Sok. No: 5/2 Cağaloğlu / İST. • TELEKS: 23390 • TLF: 28 36 20 • ANKARA TEMSİLCİLİĞİ: Süleyman Coşkun, İzmir Cad. No: 20/27 Kızılay • TELEKS: 42 879 • TLF: 17 65 36 13 79 53 • BANKA HESAP NO: Y. Kredi Bankası Çemberlitaş Şb. 1736-53 • ABONE KOŞULLARI: Yıllık 400 TL. 6 Aylık 200 TL., 3 Aylık 100 TL. • YURTDIŞI ABONE (Yıllık): F. Almanya 80 DM. Belçika 1360 BF, İngiltere 20 Sterlin, Fransa 180 FF, Hollanda 100 Gulden, ABD 50 Dolar, Kanada 60 K. Doları, Avustralya 50 A. Doları, İsveç 180 Kron, İsviçre 80 İF • İLAN KOŞULLARI: (İç sayfalar) sütun cm. 80 TL. • İÇ DÜZEN: Savaş Yolu Teknik Sekreterliği • DİZGİ: Politika Basın - Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri • FİLM VE MONTAJ: Çab Grafik • BASKI: Hürofset • DAĞITIM: Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş. •

Baskı Tarihi: 6.1.1979

ÇÖZÜM SIKIYÖNETİM DEĞİL FAŞİZMİ GERİLETMEKTİR

13 İLDE sıkıyönetim üçüncü haftasına giriyor. Bugün, Türkiye'deki son gelişmeleri, sıkıyönetimin nereden gelip nereye gittiğini değerlendirme olanakları dünden daha fazla; sınıf savaşımının siyasal erke yansımaları da daha keskin.

SIKIYÖNETİM sadece Maraş faşist katliamı ile gelmedi. Sıkıyönetim bir yıldan beri sürekli ve planlı tırmandırılan faşist terörün ilk hedefi, faşist odakların planının ilk adımıydı. TKP Merkez Komitesi, 28 Aralık tarihli ve aynı gün radyodan yayınlanan çağrısında sıkıyönetimin gelişini şöyle açıkladı: **"Kasım ortalarında İran olaylarının, Türkiye'deki gelişmelerin ele alındığı NATO, CENTO Genel Sekreterlerinin Ankara toplantısı, burjuva basınında bir süredir yürütülen militarizm propagandası,** gerici-faşist **parti sözcülerinin ordu üst yönetimine yaptıkları çağrılar, sıkıyönetim için planlı bir hazırlığın yapıldığını gösteriyor. Faşist terörün çapının genişlemesi, Pekin yanlısı ve öteki** maocu **grupların provokasyonlarını artırması ve barbarca uygulanan kanlı Maraş kırımıyla** faşist **terörün iç savaş boyutlarına varması, sıkıyönetim dayatmasına yönelik planın bir parçasıdır... CHP sağ kanat yönetiminin izleyegeldiği politika, Türkiye'nin sıkıyönetime sürüklenmesine yol açmış, emperyalizm, gerici çevreler, bu politikadan sıkıyönetim dayatmak için yararlanmışlardır."**

SIKIYÖNETİM CHP sağ kanat yönetiminin "Hem sağa, hem sola" politikasından, Faşizme karşı kararsız ve ödüncü tutumundan, kendisini inat ve ısrarla demokrasi güçlerinden soyutlamasından, o güçlerin bıkmadan usanmadan uzattığı elleri tutmak yerine bu ellerden korkmasından, cephe birliğine düşman tavrından ve bu tavırlarla, komünistleri, sosyalistleri, CHP sol kanadını, tüm demokrasi güçlerini faşizme hedef haline getirmesinden yararlanarak geldi. Sıkıyönetim, ulusal demokratik güçlerin cephe birliğinin sağlanamayışından, demokrasi güçlerinin bu konudaki zaaflarından yararlanarak geldi. Sıkıyönetim serüvenci akımların bireysel terörizmini ve maocu provokatörleri gerekçe yaparak geldi. Sıkıyönetim, MHP'nin faşist kuruluşların faşist odakların alkışları ve zafer naralarıyla geldi.

BÖYLE gelen sıkıyönetim nereye gidiyor?

TURKIYE bir bıçak sırtında. Sıkıyönetimin hükümeti, CHP ağırlıklı hükümet. Olayların gelişmesi, bu hükümetin yerine şu günlerde getirilecek her türlü alternatifin, daha geri, faşizme daha yakın ve büyük olasılıkla faşist nitelikli olacağını gösteriyor. Faşist odakların ilk adım olan sıkıyönetimden sonra ikinci adım olarak hükümeti düşürmeyi planlamaları, bunun kanıtı. MHP ve AP'nin onların borazanlarının Sıkıyönetim Eşgüdüm Kurulu'na bunca karşı çıkmalarının nedenini, Eşgüdüm Kurulu'nda Ecevit'in ve hükümetin hala ipleri elinde tutmaya çalışması oluşturuyor. İlk adımı atan faşist odaklar, bazı ufak tefek memnuniyetsizliklerine ve engellere rağmen, sessizce ve yeni taktiklerle ikinci adıma doğru yürüyorlar. İkinci adım hükümeti düşürmek. Bunun için ve sıkıyönetimi giderek sertleştirmek için önümüzdeki günlerde ne gibi yöntemlerin kullanılacağı açıkca görülüyor. MHP'nin yan kuruluşları örneğin Ülkücü Gençler Derneği (ÜGD) sözde sıkıyönetime yardımcı olmak için İstanbul çevresindeki tüm örgütlerini kapadığını ilan etti. Yani bundan böyle işlenecek cinayetlerden, faşist terörden ÜGD "sorumlu" olmayacak. Bu durum yine önümüzdeki günlerde maceracı grupların, maocuların kullanılmasıyla, kışkırtıcı ajanlarla bir provokasyon ortamı yaratılacağını böylece sıkıyönetimin sertleştirileceğini gösteriyor. Bu bozbulanık ortamda ise, işçi sınıfı ve onun örgütlü gücünün baş hedef haline getirilmesi planlanıyor. Öte yandan maocu provokatörler namussuzca tahriflerle söylenmeyeni söylenmiş göstererek ve ihbarlarla, işçi sınıfının siyasal partisini boy hedefi haline getirmede, üzerlerine düşeni yapmaktalar.

FAZİŞME doğru gidiş planında, sıkıyönetimi yaygınlaştırma planında, tüm bu öğeler kendilerine verilen rolü oynuyor, "görev"lerini yerine getiriyorlar.

ŞU GUNLERDE hükümet, ipleri elinden kaçırdığı oranda faşizme doğru gidiş hızlanacak. Bu yüzden, bugün, demokrasi güçleri, bu hükümetin düşürülmesinden bir yarar umamazlar. Burjuva demokrasisi ile faşizm arasındaki seçmede işçi sınıfının yolunda gidenler, işçi sınıfının bilimi ışığında doğru tercihlerini her zaman faşizme karşı burjuva demokrasisinden yana yapmışlardır.

ANCAK bugünkü durumda, CHP ağırlıklı hükümet, hangi güçlerin dayatmasıyla ilan etmiş olursa olsun, sıkıyönetim ve onun uygulamalarından sorumludur. Ve, ikinci adımı atabilmek,f aşizme doğru gidişi hızlandırmak, en azından bugünkü hükümetten çok daha antidemokratik yapıda bir iktidarı getirebilmek için, faşizm özleyen odaklar hükümetin faşizm karşısında ikircikli, emperyalizme karşı ödüncü politikasından yararlanmak isteyeceklerdir. Sıkıyönetimi giderek, demokrası güçlerinin üzerine daha fazla sürmek için her şeyi yapacaklar, böylece de sıkıyönetimin sorumluluğunu taşıyan hükümeti daha da yıpratacak, demokrasi güçlerinin karşısına daha fazla dikeceklerdir. Başbakan tarafından "demokratik hak ve özgürlüklerin korunması için" ilan edildiği açıklanan sıkıyönetimin en temel hak ve özgürlükleri daha ilk haftalarda nasıl ortadan kaldırdığı şimdiden görülmektedir. İç sayfalarımızda yer alan çeşitli örnekler yanında TKP Konya Konferansı belgelerini yayınlayan Temel Yayınları sorumlusu Ahmet Kardam'ın davasının, mahkemece sıkıyönetim ilanını gerektiren hallerden sayılıp sıkıyönetim mahkemesine gönderilmesi bu gidişin belirtilerindendir.

HESAPLAR bunlardır. Türkiye emekçi halkı ve demokrasi güçleri arasından bugün tehlike dünden daha büyüktür. Ama yenilmez değildir. Faşist tırmanışı durduracak güçler Türkiye'de vardır. Bugün, sıkıyönetime karşı çıkan ve CHP sağ kanadının ödüncü politikasının sıkıyönetimi faşizmle noktalanmaya götüreceğini saptayan demokrasi güçleri, CHP'nin kendi içine varana kadar yaygındır. Faşist tırmanış sıkıyönetimler ve Eşgüdüm Kurullarıyla değil, ancak ve ancak tüm demokrasi güçlerinin ivedi, antifaşist istemler etrafında eylem birliğiyle yenilebilir. Türkiye'de demokrasinin olduğu kadar CHP ağırlıklı hükümetin ve CHP'nin geleceğini de belirleyecek olan, somutlanmasını şu ivedi istemlerde bulan antifaşist eylem ve giderek cephe birliğinin kurulmasıdır.

- **MHP ve tüm faşist örgütler kapatılmalı, gizli faşist odaklar, cinayet şebekeleri ve bunları koruyanların tümü dağıtılmalıdır.**
- **Türkeş tutuklanmalı, kanlı kırımların hesabı sorulmalıdır.**
- **Sıkıyönetim kaldırılmalıdır.**

TKP Merkez Komitesi demokrasi güçlerine yaptığı çağrıda, **"Bugünkü koşullarda eylem birliğine karşı öne sürülen her türlü gerekçe demokrasi savaşına büyük zarar veriyor. Bütün ilerici güçler, en küçük demokratik konumları ve kazanımları bile sonuna kadar ortaklaşa, aktif savunmalıdırlar. Paniğe kapılmadan serüvenciliğe sürüklenmeden koşulların gerektirdiği her türlü eylem biçim ve yöntemlerini birlikte saptayarak uygulamalıdırlar"** diyor.

TÜRKİYE'NİN tüm demokrası güçleri bir an bile geciktirmeden antifaşist-antiemperyalist eylem birliğini, dönemin koşullarının en iyi bir değerlendirmesiyle hayata geçirmek zorundadırlar. Demokrasi ancak böyle kurtulacak, faşizm ancak böyle geriletilecektir.

savaş yolu

Yeni İçişleri Bakanı'nın tavrını, hükümetin tutumu belirleyecek...

Faşist odakların Hükümeti düşürme çabalarını yoğunlaştırdıkları geçen hafta içinde, İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı istifa etti.

İrfan Özaydınlı'nın istifası «Nihayet» dedirtecek türdendi. Nitekim, CHP'li saylavlar arasında da çok doğal karşılandı.

Özaydınlı bakan olduğundan buyana sürekli olarak bir «denge» politikası izledi. Faşist terörün alabildiğine yoğunlaştığı 1978 yılında İçişleri Bakanı, zaman zaman faşistleri, faşist örgütleri suçlayan konuşmalar yaptı. Ancak hemen geri adım atarak «sol»dan da suçlular «buldu». MC dönemlerinde devlet kademelerinde, emniyet örgütü içinde yuvalanan faşist militanları temizleyemedi. Namuslu, dürüst, çalışkan emniyet görevlilerini ise görevden uzaklaştırdı. İstanbul Emniyet 1. Şube Müdürü ve iki ekip amirinin istifa ettirilmesi, POL-DER üyesi yüzlerce polisin sürgün edilmesi bunun en canlı örnekleri.

Özaydınlı, Elazığ'da faşistlerin giriştiği kitle kırımında sorumlunun MHP'li Belediye Başkanı olduğunu açıklayan Vali'yi görevden aldı. ETKO'yu, TYK'yı ortaya çıkaran polislere «fazla üzerlerine gitmeyin, size ben bile güvence veremem» diyerek faşist güçler karşısında nasıl gerilediğini gözler önüne serdi.

Kahramanmaraş kırımında, CHP İl yöneticileri saldırının MHP ve AP'liler tarafından düzenlendiğini açıklarken, İçişleri Bakanı Meclis'te «solun tahriki var» dedi. CHP tabanıyla, CHP meclis grubundaki demokrat saylavlarla ters düştü. CHP Genel Yönetim Kurulunun bazı üyeleri tarafından dahi eleştirildi. Aslında Özaydınlı, CHP sağ kanadının ağırlıkta bulunduğu hükümetin politikasına uygun hareket etmişti.

Gazetemiz baskıya girerken İçişleri Bakanlığı için çeşitli adlar geçiyordu. Bunlar arasında Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur ve Milli Birlik Grubundan bir üyenin adları da var.

Günün koşullarında Özaydınlı'nın istifa etmesi ya da buna zorlanması, önemlidir. Ama daha da önemli olan, faşizm tehlikesinin kapıya dayandığı şu günlerde, sıkıyönetim altında, kendi programı etrafında iç bütünlüğünü sağlayarak ayakta kalmayı başarması gereken CHP hükümetinin tutumu ve bu tutuma bağlı olarak seçilecek yeni İçişleri Bakanı'nın tavrı ve uygulamalarıdır. Gelişmeleri kişilerin değil, politik tercihlerin belirlediğini unutmamak gerek...

CUMHURIYET TARIHI BIR SIKIYÖNETİMLER TARİHİDİR...

Demokratik hak ve özgürlükler böyle mi korunuyor?

Cumhuriyet tarihinde, sonuncusu 26 Aralık 1978'de ilan edilen olmak üzere 11 sıkıyönetim sayılıyor.

Cumhuriyetin ilanından sonra, sıkıyönetim niteliğindeki ilk karar, Kürt isyanı sırasında, **4 Mart 1925**'de çıkarılan «Takrir-i sukûn» yasası. İkincisi ise, **1930**'da, Menemen olayları ve Kubilay'ın öldürülmesi üzerine ilan edilen sıkıyönetim. Bunu, **18 Ocak 1940**'da, İkinci Dünya Savaşı nedeniyle, hükümete olağanüstü yetkiler verilmesi ve seferberlik hali izliyor. Bu dönem, ancak yedi yıl sonra, **22 Aralık 1947**'de resmen sona erecektir. Yani Türkiye'de çok partili hayata ve «demokrasiye» geçiş bile sıkıyönetim altında olmuştur. 6-7 Eylül olayları sırasında, **1955**'de ilan edilen sıkıyönetim DP'nin ilk sıkıyönetimidir. Demokrat Parti'nin ilk yılları dışında, hele 1957'den sonra, ülkede adı konmamış bir sıkıyönetim ortamının varlığı; bu dönemde, 1959 ve 1960 başlarında çıkarılan bazı olağanüstü yetki yasalarının, aslında birer sıkıyönetim yasası olduğu da su götürmez. Ama 1955'den sonra, bu dönemin adı konmuş, resmi sıkıyönetimi **28 Nisan 1960**'dadır. Bu tarihte üniversitelerden başlayan hareket 27 Mayıs darbesi ile sonuçlanacak ve sıkıyönetim 27 Mayıs'tan sonra da sürecektir. **1963** yılında Talat Aydemir'in darbe teşebbüsü yeni bir sıkıyönetim vesilesi olacaktır. **15-16 Haziran** işçi direnişi sırasında ilan edilen sıkıyönetim, doğrudan doğruya ve açıkça, işçi sınıfı ve işçi hareketine karşı ilk sıkıyönetim niteliğindedir. Daha sonra ise 12 Mart döneminin **26 Nisan 1971**'de ilan edilen sıkıyönetimi gelir. **20 Temmuz 1974**'de Kıbrıs harekâtı sırasında ilan edilen sıkıyönetim, CHP-MSP hükümetinin düşüp yerini Sadi Irmak başkanlığında yeni bir hükümetin aldığı dönemde, 1975 başlarında da sürmüştür. Böylece, «Cumhuriyet tarihi bir sıkıyönetimler tarihidir» denilebilir.

ÖĞRETİCİ BİR ÖRNEK

12 Mart dönemi sıkıyönetimi, sermayenin, özellikle tekelci sermayenin güçlenip ekonomiye ve siyasete egemen olduğu bir yapıda sıkıyönetimin nasıl, kimlere, hangi toplum kesimlerine, hangi sınıflara karşı bir baskı aracı olarak kullanılacağının, ve «iyi», «demokratik», «özgürlükçü» sıkıyönetim olamayacağının en belirgin örneğidir. Sadece birkaç hatırlatma ve rakamla yetinecek olursak;

- 12 Mart döneminde toplumdaki tüm demokratik hak ve özgürlükler, son damlasına kadar yok edilmiştir. 1961 Anayasasının ilerici özünün, 12 Mart dönemi boyunca yapılan 60'a yakın değişiklikle tümden değiştirilmesi; çalışanların sendikal, demokratik, mesleki, siyasal örgütlenme haklarının iyice kısıtlanması bu dönemin ürünüdür.
- Kitle halinde tutuklamalar, «yaratılan» suçlar, bugün hükümette ve en yetkili yerlerde bulunan bazı aydınlara kadar uzanan tutuklama ve davalar, işkencenin yaygınlaşması ve «kurumlaşması», idamlar, MİT, kontrgerilla «sorgu»ları, devlet güçlerinin, sokaklarda adam avlaması bu dönemin ürünüdür.
- İşçilerin grev, toplu sözleşme, sendikalaşma gibi en temel haklarının açık veya gizli baskılarla kısıtlanmasının, yok edilmesinin en açık örnekleri bu dönemde gözlenir. Bunun en belirgin somutlaması, gerçek işçi ücretlerinde 1971, 1972 ve 1973 yıllarında gözlenen düşüştür. 1963'den 1971'e kadar her yıl yüzde 6.4 ile yüzde 3.5 arasında bir yükselme gösteren gerçek ücretlerde yükselme, 1970 yılında (15-16 Haziran'dan sonra ilan edilen sıkıyönetimi hatırlayalım) yüzde 0.8'de kalmış, 1971 yılında ise gerçek ücretler ilk kez yüzde 5.1 oranında düşmüştür. 1972'de bu düşüş yüzde 1.4, 1973'de ise yüzde 3.9 olmuştur. Yine grev sayısına ve grevci işçi sayısına bakılacak olursa, 1970'deki 111 grev ve 29727 grevci işçiye karşılık, 1971'de grev sayısı 87, grevci işçi sayısı ise 17625'tir. 1972'de sadece 23 grev ve 5632 grevci işçi vardır.
- 12 Mart sıkıyönetim dönemi, küçük üretici ve kamu görevlileri açısından da ekonomik gerileme yılları olmuştur. Oya dayalı hükümetlerin cesaret edemedikleri taban fiyatları düşük tutma politikası, bu dönemde görülmemiş boyutlara varmış, 1971-73 döneminde taban fiyatlara (fiyat artışlarına ve maliyet artışlarına rağmen) yüzde 10'un üzerinde bir artış hiçbir şekilde uygulanmamıştır. Memur maaşlarına da bu dönemde zam yapılmadığı hatırlanmalıdır.
- Buna karşılık 12 Mart rejimi ve sıkıyönetimi sermayeye, özellikle tekelci kesime çok büyük kâr ve olanaklar getirmiştir. Bir yandan, işçi sınıfının ekonomik ve siyasal yönden baskı altına alınmasıyla sermaye kesiminin sömürü oranı ve kârları artmış, öte yandan tekelci sermayeyi rahatlatmaya ve palazlandırmaya yönelik «teşvik yasaları» ve benzeri tüm önlemler alınmıştır. İki örnek verilecek olursa, 1968-1971 döneminde yıllık ortalama 2,5 milyar liralık yatırım teşvik belgesi verilirken, 1972'de teşvik belgeleri 30 milyara, 1973'de 45 milyara çıkmıştır. Yine vergi iadesi yoluyla tekelci kesime, 1971'de 400 milyon, 1972'de 700 milyon, 1973'de 1 milyar lira sağlanmıştır.

DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLER BÖYLE Mİ KORUNUR?

Başbakan Bülent Ecevit, sıkıyönetim kararını açıklarken, yeni sıkıyönetimin demokratik hak ve özgürlükleri korumak için olduğunu söyledi. Bu sözlerin üzerinden 15 gün geçmiş bulunuyor. Bu onbeş gün içinde, çeşitli sıkıyönetim uygulamaları yaşandı. Kısa bilanço şöyle:

İstanbul'da, Kahramanmaraş kitle kırımını protesto eden 348 lise öğrencisi eylemleri sıkıyönetim ilanından önce olmasına karşın, emniyetten alınarak Sıkıyönetim Savcılığına gönderildi.

İlerici Gençler Derneği'nin İstanbul'daki Beykoz ve Beşiktaş Şubeleri ihbar olduğu gerekçesiyle basıldı. 100'e yakın genç gözaltına alındı.

Erzurum-Kars Sıkıyönetim Komutanlığı grevleri yasakladı. Dernek çalışmalarını durdurdu. Bildiri, afiş, el ilanı dağıtmak ve asmak kesinlikle yasaklandı.

İstanbul'da polise, kolluk kuvvetlerine silah kullanma yetkisi verildi. Toplantı ve gösteri yürüyüşleri izne bağlandı. Dünya Çocuk Yılı nedeniyle çocukların yapacağı yürüyüşe dahi izin verilmedi.

Ankara'da, İstanbul'daki yasaklamalara ek olarak tüm demokratik kitle örgütlerinin her türlü çalışması izne bağlandı. Seminerlerin, genel üye toplantılarının dahi Sıkıyönetim Komutanlığından izin almak koşuluyla yapılacağı duyuruldu.

142. maddeden açılmış davalar, örneği TKP Konya Konferansı belgelerini yayımlayan Temel Yayınlar sorumlusunun davası, sıkıyönetim mahkemelerine devredilmeye başlandı.

Bunlar sıkıyönetim bildirilerinde açıklanan yasaklar, duyulan, bilinen uygulamalar. Bir de başka türden bir uygulama var. Sıkıyönetim komutanlıkları, hele «basın» hayatının kalbinin attığı İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı basına kısıtlama getirici bir yasağı, bu satırlar yazılana kadar açıklamamıştı. Hattâ İstanbul Sıkıyönetim Komutanı, geçtiğimiz hafta gazete sahipleri ve yazıişleri müdürleriyle bir sohbet toplantısı yaparak kendilerine «güvence» dahi verdi. Ancak, bütün hafta boyunca, hiçbir ilan edilmiş yasaklama olmadığı halde şu iki uygulamaya İstanbul'da pek sık rastlandı. Birincisi aramalar sırasında, kişilerin üzerlerinde taşıdıkları yayınlar, görevlilerin elindeki bir listeyle karşılaştırıldı ve bu listeye göre «yasak kitap»lar bulunduranların başı derde girdi. İkincisi ve çok önemlisi, ilerici yayınları basan matbaalara, Cağaloğlu'ndaki yayın kuruluşlarına, -gayri resmi olarak- baskı yapıldı. Örneğin gece saat 7'den sonra çalışmamaları veya şu veya bu yayını basmalarının kendi haklarında iyi olmayacağı hatırlatıldı. Birçok matbaa, korku yüzünden ilerici yayınları basmaktan son anda vazgeçti.

ŞAŞKIN ÖRDEK KİM?

Şimdi sıkıyönetime karşı olanlara, yani tüm demokrasi güçlerine **«şaşkın ördek»** diyen Başbakan Ecevit'ten soruyoruz:

Demokratik hak ve özgürlükleri korumak, grevleri yasaklamakla mı olur?

Çocukların, dünya çocuk yılındaki yürüyüşüne varana kadar her türlü demokratik yürüyüşü, gösteriyi, toplantıyı yasaklamakla mı olur?

Dernekleri kapatmak, dernek etkinliklerini yasaklamakla mı olur?

Basın, yayın yani düşünce ve ifade özgürlüğünü çeşitli yöntemlerle kısıtlamak, yok etmekle mi olur?

Böyle olmadığı ve olamayacağını bir «sıkıyönetimler tarihi» olan Cumhuriyet tarihi çeşitli örneklerle gösteriyor. Son örnek, demokrasi güçlerinin sıkıyönetim karşısındaki tavrının doğruluğunu bir kez daha pekiştiriyor. **«Şaşkın ördek»** sıkıyönetimlere hayır diyen demokrasi güçleri değil, bu belgeli, kanıtlı gerçeği görmeyen, görmek istemeyen, kafalarını kuma gömenlerdir.

56 DEMOKRATİK ÖRGÜT İZMİR'DE «FAŞİZMİ, MARAŞ KIRIMINI VE SIKIYÖNETİMİ PROTESTO MİTİNG VE YÜRÜYÜŞÜ» YAPTI

Eylem Birliği ile, İzmir'de en kitlesel gösteri gerçekleşti...

İzmir'de, faşist saldırıları, Kahramanmaraş kitle kırımını ve 13 ilde ilan edilen sıkıyönetimi protesto için 30 Aralık'ta 54 demokratik kitle örgütünün düzenlediği miting ve yürüyüş büyük ilgi gördü. Üç gün içinde örgütlenen miting ve yürüyüşe 20 bin dolaylarında işçi, memur, teknik eleman, emekçi, genç, kadın katıldı. Yürüyüş ve miting sırasında **«MHP Kapatılsın»**, **«Türkeş Tutuklansın»**, **«Maraş'ın Hesabı Sorulacak»** belgileri yol kenarlarında ve evlerinin pencerelerindeki izleyicilerin de büyük ilgi ve sevgi gösterileri ile karşılandı. Eylem, katılan örgütlerin saptanan ilke ve belgilere uygun davranmasıyla, örgütlerarası bir güvenin ve eylem birliğinin pekiştirilmesine de büyük katkıda bulundu.

YÜRÜYÜŞ VE MİTİNG

Yürüyüş 30 Aralık 1978 günü saat 15.00'de Basmahane Alanı'ndan başladı. Kura ile saptanan kortejin başında işçi sendikaları, ardında da sırasıyla demokratik kitle örgütleri, gençlik örgütleri ve kadın örgütleri yeraldı.

Alanda yapılan mitingde bir işçi sözaldı.

«Günler zor, günler karanlık, günler ölüm haberleriyle geliyor» diye söze başlayan işçi, sözlerini **«Faşist namlular kan kusmaya devam ediyor. Faşistler kendinden olmayanlara hayat hakkı tanımıyor»** şeklinde sürdürdü.

Sivas, Malatya, Demirci ve benzeri faşist kitle kırımlarına dikkati çeken konuşmacı, Kahramanmaraş'ta girişilen kitle kırımının bir sağ-sol çatışması değil faşist katliam olduğunu vurguladı.

Konuşmacı işçi, faşistlerin bir yandan kırımı sürdürürken, diğer yandan da «Anarşi var» diye feryat ettiklerini, hükümetin buna boyun eğdiğini ve sonuç olarak sıkıyönetimi ilan etmek zorunda kaldığını anlattı.

İçinde bulunduğumuz durumdan çıkışın, sosyalistlerin, ilericilerin, devrimcilerin demokratların eylem birliği ile olanaklı olduğuna dikkati çeken konuşmacı **«Yılgınlığa, karamsarlığa düşmeden, kitlelerin örgütlü mücadelesini faşistlerin karşısına yıkılmaz bir kale gibi dikeceğiz»** dedi. Verilen kavganın **«faşizme karşı, hürriyet kavgası»** olduğunu Nazım'ın dizeleriyle dile getiren konuşmacı sözlerini **«MHP, ÜGD, MİSK Kapatılsın»**, **«Sıkıyönetim Kalksın»**, **«Faşizme Karşı Omuz Omuza»** diyerek bitirdi.

Faşizm, emperyalizme, şovenizme karşı andın hep bir ağızdan söylenmesinden sonra miting sona erdi.

MİTİNG NASIL HAZIRLANDI?

Kahramanmaraş'ta faşist güçlerin giriştiği kitle kırımı ve 13 ilde ilan edilen sıkıyönetimle ilgili olarak bir miting ve yürüyüş düzenlenmesi için 54 demokratik örgüt görüş birliğine varmıştı.

Binlerce bildiri basıldı dağıtıldı. CHP'li parlamenterlere ve DİSK Yürütme Kurulu'na birer mektup yollandı.

Genç Öncü, miting çağrısına ve eyleme katılmasına karşın, ortak basın bildirisine imza koymadı.

Devrimci Yol, eylemle ilgili görüşmelere çağrıldığı halde gelmedi. Daha sonra geleceklerini bildirmelerine karşın, mitinge yine katılmadı: «Bağımsız eylem» anlayışında ayak diredi; eylem birliğine karşı yanlış tavrını sürdürdü.

Yürüyüş ve mitingin yapılacağı kamuoyuna yansıyınca, çeşitli söylentiler yayıldı. DİSK'e bağlı sendikaların eyleme katılamayacağı, flama ve pankartlarını açamayacağı öne sürüldü. Katılmaları halinde haklarında askı kararı olanların ihraç edileceği, diğerlerinin ise askıya alınacağı iddiaları yayılmak istendi. Sonradan bu söylentilerin kasıtlı olduğu görüldü. Amaç, Türk-İş'e bağlı ve bağımsız bazı sendikaların da katıldığı bu eylem birliğine DİSK'e bağlı sendikaların girmesini engellemekti.

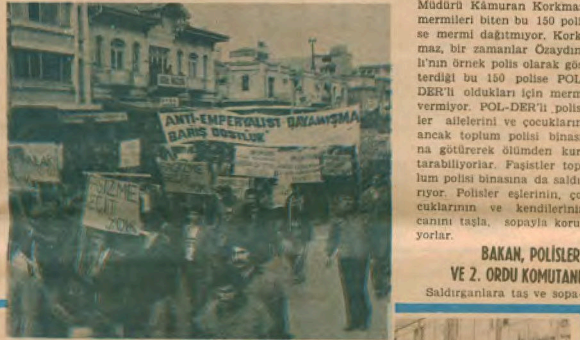
30 Aralık İzmir miting ve yürüyüşü eylem birliğinin hayata geçmesinde önemli bir atılım oldu. Güç ve eylem birliğinin önemini kitlelere güven vererek gösterdi.

- MARAŞ KIRIMI ÖNCESİNDE 10 POL-BİR ÜYESİ POLİS RAPOR ALARAK AYRILDI..
- SALDIRININ EN YOĞUN ANINDA EMNİYET MÜDÜRÜ POLİSLERE MERMİ VERMEDİ..
- ÖZAYDINLI'NIN POL-DER'Lİ POLİSLERLE TARTIŞMASINDA İKİNCİ ORDU KOMUTANI POLİSLERİ HAKLI BULDU..
- OLAYLAR SIRASINDA KAHRAMANMARAŞ'TA BULUNAN CHP SAYLAVI HÜSEYİN DOĞAN, ÖZAYDINLI'NIN YANLI BİLGİLERLE AÇIKLAMA YAPTIĞINI SÖYLEDİ..

KAHRAMANMARAŞ KATLİAMI ÖRTBAS EDİLMEMELİ

Suçlularla ilgili ipuçlarını açıklıyoruz

POL-BİR üyesi bir polis saldırganların omuzları üstünde, öldürüleceklerin evlerini gösteriyor, «Allah için savaşa», «komünistlere ölüm» avazeleri arasında kanlı kırımı yönetiyordu. Kahramanmaraş'ta 10 POL-BİR üyesi polis ise, saldırıdan 3 gün önce hekime başvurarak «rapor» almışlardı. Bu «raporlu» polislerden Mevlüt Coşkun, Durmuş Ali Yetişti, Mahmut Güler, Bayram Ali Koç, Yusuf İyi'nin faşist kırımda Ali Bilmen, Yaşar Ali Erdoğrul ve Mustafa Sönmez'le birlikte aktif görev aldıkları görgü tanıklarınca biliniyor. Bunlara Komiser Muavini Selahattin Yurttutan, Ali Çarık, Osman Sakıcı, İsmail Özden, Erdoğan Yıldırım, Doğan Varol, Sabahattin Özdemir, Ahmet Şen, Ramazan Memiş, Engin Durmuş ve Mehmet Altunsu ile bomba uzmanı ve adının Mustafa olduğu bilinen polislerin yardımcı olduğu da biliniyor. Kahramanmaraş polisi içindeki bir avuç faşist ve faşist eğilimli dışında kalan 150 kadar polise ise olaylarda Emniyet Müdürü görev yaptırmıyor. Kahramanmaraş Emniyet Müdürü Kâmuran Korkmaz, mermileri biten bu 150 polise mermi dağıtmıyor. Korkmaz, bir zamanlar Özaydınlı'nın örnek polis olarak gösterdiği bu 150 polise POL-DER'li oldukları için mermi vermiyor. POL-DER'li polisler ailelerini ve çocuklarını ancak toplum polisi binasına götürerek ölümden kurtarabiliyorlar. Faşistler toplum polisi binasına da saldırıyor. Polisler eşlerinin, çocuklarının ve kendilerinin canını taşla, sopayla koruyorlar.

BAKAN, POLİSLER VE 2. ORDU KOMUTANI

Saldırganlara taş ve sopalarla karşı koymaya çalışan polislerle Özaydınlı arasında bir tartışma geçiyor.

Özaydınlı — «Bunlar niçin size karşı?»

Polisler — «Biz burada faşist örgütleri ortaya çıkardık. ETKO, TYK ve faşist örgütlerin üzerine gittik. Sorumlularını yakaladık. Okullarda tüm öğrencilerin olaysız bir biçimde okumalarını sağladık. Saldırıları önledik. Kaçakçılara, beyaz kadın tüccarlarına, esrar, eroin kaçakçılarına izin vermedik. Göz açtırmadık. Onun için bize karşılar.»

Özaydınlı — «Siz dernekleri kurdunuz, böyle oldu.»

Polisler — «Dernek kurduğumuz için değil, demokrat polis uygulamasını gerçekleştirdiğimiz için. Siz daha önceki konuşmalarınızda Türkiye'deki tüm polisleri Maraş'ın polislerine benzeteceğinizi, bunu istediğinizi söylemiştiniz...»

Tartışmanın bu noktasında orada bulunan 2. Ordu Komutanı söze girme gereğini duyuyor. Özaydınlı'ya şunları söylüyor:

«— Çocuklar haklı. Ben de kaçakçı olsam, benim de üzerime gelseler, bana da izin vermeseler ben de saldırırım. Polislere karşı çıkarım.»

«ONLAR NAMAZ KILIYOR»

Saldırının en yoğun olduğu Cumartesi günü sabahı Vali'ye ve Emniyet Müdürü'ne camide ve Maraş kalesinde toplanan kalabalığa karşı önlem alınması gerektiği duyuruluyor. Şu yanıt alınıyor:

—« Onlar namaz kılmak için geldiler...»

Aynı gün saat 05.00'de Belediye ve Cami hoparlörlerinden «cihad» çağrısı yapılıyor. Çağrıyı Maraş Müftüsü yapıyor.

«Polis kellesi isteriz» diye saldıran kalabalık, POL-DER binasını basıyor. Üyelerin ev adreslerini alınıyor. Evler yakılıyor.

Olayların ilk iki günü kente bir tabur jandarmanın geldiği basına açıklanırken, gelen birliğin 30 - 40 kişi olduğu görülüyor.

İçişleri Bakanı Özaydınlı'ya ve Kahramanmaraş'a gelen saylavlara bilgiyi Vali ve Emniyet Müdürü Kâmuran Korkmaz veriyor.

Kâmuran Korkmaz hakkında Kayseri ve Kırşehir'deki görevi sırasında yolsuzluk yaptığı gerekçesiyle açılan dava sürüyor. Dava sürerken Korkmaz Kahramanmaraş Emniyet Amirliğine atanıyor. İlk işi de pavyonların, gece kulüplerinin çalışma sürelerini iki saat artırmak oluyor. Maraş'ta olaylar çıkmadan verilen raporları hasıraltı ettiği, saldırının sürdüğü sırada da telsizi kapattığı, Emniyet Müdürlüğünde uyuduğu biliniyor.

İKİ OYULMUŞ İNSAN GÖZÜ VE BİR BAKRAÇ KAN...

Geçtiğimiz hafta içinde Özaydınlı'nın istifasını açıkladığı CHP Grup toplantısında Kahramanmaraş CHP Saylavı Hüseyin Doğan bir konuşma yaptı. Günlük basın bu konuşmayı çok kısa ve sansürlü verdi. Doğan konuşmasında Maraş Valisinin, Emniyet Müdürünün, savcısının yanlı bir tutum içinde olduğunu, İçişleri Bakanı'nın bu kimselerden aldığı bilgiler sonunda olayların başlamasında «solun tahriki var» dediğini söyledi.

Doğan olayların bütün hızıyla sürdüğü Cumartesi günü Özaydınlı ile birlikte Kahramanmaraş'a geldi. Özaydınlı ile birlikte saldırıya uğradı kellesi istendi. Ancak, Özaydınlı gibi düşünmüyor. Bakın Maraş kırımını nasıl anlatıyor:

«Bunun adına anarşi denmez. Sağ-sol çatışması da denemez. Bu alevi - sünni çatışması da değildir. Bunlar içinde aransa bile bu, planlı örgütlü bir faşist saldırıdır. Çevre illerden Maraş'a getirilen katil çetelerine belli adresler gösterilerek, herşeyi hesaplanan ve planlı şekilde yürürlüğe konan bir faşist eylemdir.»

CHP saylavı vahşeti şu sözlerle dile getiriyor:

«Olayların bitiminden sonra güvenlik önlemleri için dolaşan iki subay bir evin içersinde iki oyulmuş insan gözüyle bu gözlerin yakınında bir bakraç insan kanı gördüklerini Ankara'ya geleceğim sırada bana söylediler.»

KATLİAMIN ARDINDA SERMAYE ÇEVRELERİ VAR

Hüseyin Doğan CHP Grubunda yaptığı ancak basına yansımayan konuşmasında faşizmin sınıfsal niteliğini ortaya koyuyor, kitlelerin sınıfsal doğrultuda bilinçlenmesine karşılık sermayenin mücadeleyi emek - sermaye çelişkisi platformundan kaydırmaya çalıştığını söylüyor. Maraş'ta sınıfsal bilinçlenme ve örgütlenmeyi örneklerle anlatan Doğan, mezhep ayrılıklarının körüklenmesinin sermayenin bu yoldaki girişimleri olduğunu dile getiriyor. Doğan «Maraş katliamı sermaye açısından ülkemiz koşullarına göre faşizmin başarılı bir eylemi, bir provasıdır» diyor.

«Sinema bombalama» olayının saldırının başlangıcı değil, yıllardır tezgâhlanan planın son halkası olduğunu söyleyen Doğan, sağcı basının ve muhalefetin bu iddiaya sarıldığına dikkati çekiyor.

Maraş'ta girişilen kırımın sorumluları, destekçileri gözler önündedir. Saldırılar sırasında yeterli önlemleri almayan, istihbaratı değerlendirmeyen, buna karşılık dürüst, namuslu güvenlik görevlilerini engelleyen yönetici ve yetkililer de ortadadır. Hükümete, yargı organlarına, sıkıyönetim komutanlıklarına bunların yakasına yapışmaktan başka yapacak bir iş kalmıyor.

MİTİNGE KATILAN ÖRGÜTLER

T. MADEN-İŞ 3. Bölge Tem. - BANK-SEN 5. Bölge Tem. - ASTER-İŞ BÖLGE Tem. - LASTİK-İŞ İZMİR Şb. - GIDA-İŞ İZMİR Şb. - YENİ HABER-İŞ İZMİR Şb. - TÜMKA-İŞ İZMİR Şb. - PETROL-İŞ İZMİR Şb. - BETON-İŞ Genel Merkezi - TÜM. HAS-İŞ Bölge Tem. - ENERJİ-İŞ ALİAĞA Şb. - İPLİK-İŞ İZMİR Şb. - BASIN-İŞ İZMİR Şb. - İLERİCİ DERİ-İŞ İZMİR Şb. - BAYSEN-İŞ İZMİR Şb. - EGE KÖY-DER Genel Merkezi - MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR Şb. - İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR Şb. - MİMARLAR ODASI İZMİR Şb. - ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR Şb. - ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR BÖL. Şb. - ECZACILAR ODASI İZMİR Şb. - İZMİR TABİB ODASI - TÖB-DER İZMİR Şb. - TÜTED İZMİR Şb. - TÜSDER İZMİR Şb. - TÜMAS İZMİR Şb.

HABER-DER İZMİR Şb. - GENEL-DER İZMİR Şb. - ENERJİ-DER İZMİR Şb. - ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR DERNEĞİ İZMİR Şb. - ZAB-DER Şb. - TÜMZEF-BANK-DER İZMİR Şb. - GİB-DER İZMİR Şb. - İM-DER İZMİR TEM. - İKD İZMİR Şb. İGD KONAK Şb. - İz. DEV-GÖR - BATI ANADOLU DEV-GENÇ - İz. DDKD - DHKD - DDG - GEB - SOSYALİST GENÇLİK BİRLİĞİ İZMİR Şb. - İz. KÖK - İLD İZMİR Şb. - İz. DEV-LİS - PTT-DER İZMİR Şb. - DEVRİMCİ GIDA-İŞ İZMİR Şb. - GENÇ-GÜÇ İZMİR Şb. - TÜNİS İZMİR Şb. - KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR Şb. - KÖY-KOOP İZMİR BİRLİĞİ - GENÇ ÖNCÜ İZMİR ŞB. BŞK. - DETÇA (Devlet Tiyatroları Çalışanları), - TİSAN (Tiyatro Sanatçıları).

KAPİTALİZMİN BİTMEYEN DERDİ:

İŞSİZLİK

Çalışabilir nüfusumuzun yüzde 40'ı açık veya gizli işsiz

Kapitalist ülkelerde, son yılların en önemli sorunlarından biri de işsizlik. Avrupa Ortak Pazarı ülkeleri sendikaları daha geçtiğimiz günlerde işsizliğe karşı, işten çıkarmalara karşı büyük ortak gösteriler ve bir de Batı Avrupa boyunca «işsizler yürüyüşü» düzenlediler. Fransa'da son bir yılın en büyük işçi gösterileri işsizliğe karşı yapıldı. Kapitalist dünyada işsizlik toplumun «kanayan yaraları»nın en önemlilerinden olarak niteleniyor ve basın, 1929'un büyük kapitalist bunalımını hatırlatmak «**Yeni bir 1929 mu?**» diye soruyor.

Türkiye'de ise, 1963 yılından bu yana uygulanmakta olan tüm plân ve programlarda **işsizliğin ortadan kaldırılması** «ilke» olarak yeraldı. Çok partili dönemin başlangıcından buyana, tüm burjuva partileri «işsizliği ortadan kaldıracaklarını» öne sürdüler. Tüm plan ve programlarda öngörülen «ilke»lere, burjuva partilerinin propagandalarına karşın, Cumhuriyet tarihi boyunca işsizlik sürekli ve artarak varoldu. Türkiye işsizlik oranının yüksekliği ile dünyada birinci sıraları aldı.

Günümüzde zaten varolan işsizler ordusuna ek olarak toplu işten çıkarmalarla (Tensikatlarla) ülkemizde işsiz sayısı daha da artıyor. **Resmi veriler 1978 yılında açık işsiz** sayısının 2 milyon 286 bine ulaştığını gösteriyor.

İŞSİZLER ORDUSU BÜYÜYOR

Resmi veriler, bilindiği gibi eksik ve gerçek durumu tam yansıtmaktan uzak, ama yine de, Türkiye'de işsizler ordusunun sürekli büyüdüğünü ortaya koyuyor. Devlet Planlama Teşkilâtının rakkamlarına göre, 1963 yılında 1 milyon 512 bin olan açık işsiz sayısı 1978 yılında 2 milyon 286 bine ulaşmış durumda. Aynı yıllarda çalışabilir nüfus içinde işsizlerin oranı yüzde 11.5'dan yüzde 13.9'a yükseliyor.

DPT'nin verilerine göre, Türkiye'deki 2 milyon 286 bin işsizin 1 milyon 566 bini kentlerde, geri kalan 720 bini de kırsal alanda bulunmaktadır.

HER YÜZ KİŞİDEN 14'Ü AÇIK İŞSİZ

Bugün Türkiye'de toplam işgücü arzının yüzde 13.9'u açık işsiz durumundadır. Bunun anlamı, Türkiye'de «iktisaden faal» her yüz kişiden 14'ünün işsiz olduğudur. Kapitalist ülkeler içinde, hayat pahalılığında olduğu gibi, işsizlik oranı açısından da, Türkiye, birinci sırada bulunuyor.

Kapitalist ülkelerde işsizlik oranının yüzde 2.2 ile yüzde 8.6 arasında değişmesine karşın, bu oran Türkiye'de 13.9'dur. Ve son 16 yıllık dönemde Türkiye'deki işsizlik oranı, yüzde 10.7'nin altına düşmemiştir.

GİZLİ İŞSİZLİK NEDİR?

Kuşkusuz, bu veriler, işsizlik olgusunun, yalnızca bir yanını gösteriyor. Bugün Türkiye'de, 2 milyon 286 bin dolayındaki açık işsiz sayısı yanında, bunun iki katından daha çok gizli işsiz bulunmaktadır. **Nedir gizli işsizlik?**

Türkiye tarımında, kapitalist ilişkilerin gelişmesiyle birlikte, tarımda işgücü talebi mutlak olarak azalmıştır. Bu nedenle, bugün Türkiye tarımında büyük bir **işgücü fazlası** vardır.

Kapitalizmin gelişmesi sonucu iflas eden küçük üreticilerin bir bölümü ile, tarım işçileri, kent proletaryasına katılmış; böylece hem çalışan işçi sayısı, hem de «işsizler ordusu» büyümüştür.

Yoksul köylülerin topraktan kopamayan, kentlere akamayan diğer bölümü, kırsal alanda geçimlerini sağlayamasalar da küçük işletmelerine, küçücük topraklarına sıkı sıkıya bağlanmışlardır. İşte burjuva istatistikleri, bu sözde «topraklı» köy yoksullarını işsizler ordusuna katmaz. Bunları işsiz saymaz. Ama bunlar gerçekte yedek sanayi ordusunun gizli üyeleridir. Ve **gizli işsizlerdir.**

Bugün Türkiye tarımında iktisaden faal nüfus, yaklaşık 9.5 milyon dolayındadır. Bu nüfusun yarısı kırsal alandan çekilse, tarımsal üretimde hiç bir gerileme olmaz. Çünkü bunlar fiilen üretici bir iş yapamamaktadırlar. Demek ki, Türkiye tarımında, yaklaşık 4.5 milyon kişi gizli işsizdir. Böylece, gizli işsizler de eklenirse, Türkiye'de işsiz sayısı yaklaşık 6 milyon 750 bini aşar ki, bu faal nüfusun yüzde 41'i demektir.

PLANLI DÖNEMDE İŞSİZ SAYISI (Milyon Kişi)

Yıllar	İşgücü arzı	İşsiz sayısı	İşsizlik oranı %
1963	13.132	1.512	11.5
1967	13.868	1.508	10.9
1972	14.670	1.564	10.7
1978	16.411	2.286	13.9

KAPİTALİST ÜLKELERDE (1978 Yılında) İŞSİZLİK

Ülkeler	İşsiz sayısı	Çalışan nüfusa göre işsizlik oranı %
ABD	6.700.000	6.2
Almanya	1.200.000	4.1
Kanada	944.000	7.7
Japonya	1.050.000	2.2
Fransa	1.475.000	5.0
İtalya	1.527.000	6.8
İngiltere	1.586.000	6.1
Türkiye	2.286.000	13.9

KAPİTALİST ÜLKELERDE İŞSİZLİK BİR «AFET» HALİNDE

Sosyalist ülkelerde işsizlik diye bir sorun bilinmezken, kapitalist ülkelerin hemen tümünde işsizlik görülüyor. Kapitalizm, kendi yapısının sonucu olarak ortaya çıkan bunalımlara, bu arada işsizliğe çözüm getiremiyor. Kapitalizmin sınırları içinde kalındıkça işsizlik ortadan kaldırılamıyor. Giderek de, kapitalizmin bunalımının artmasıyla birlikte, işsizlik de artıyor, bir toplumsal afet oluyor.

TOPLU İŞTEN ÇIKARMALAR (TENSİKATLAR) YOĞUNLAŞTI

Açık işsiz sayısının 2 milyon 286 bine yükseldiği 1978 yılında, toplu işten çıkarmalar da (tensikatlar) yoğunlaştı. Tekelci sermayenin en irilerinden Koç Holding'in sözcüsü Rahmi Koç bir yabancı gazeteye yaptığı açıklamada 5 bin işçinin işine son verdiklerini ve işten çıkarmaların devam edeceğini söyledi.

Koç işçi çıkarmanın gerekçesi olarak döviz darlığını gösteriyor. Döviz darlığının üretimi aksattığını, bu nedenle de işçi çıkarmaya devam edeceklerini sözlerine ekliyor.

Gerçekten de üretimin devam edebilmesi için makina, alet, hammadde, yarı mamul madde ve enerjiye ihtiyaç duyuluyor. Ekonomisi dışa bağımlı ülkelerde makina, alet, hammadde ve enerjinin büyük bir bölümü dışardan ithal ediliyor. Bu ithalatın gerçekleşmesi için de döviz gerekiyor. Türkiye ekonomisinin büyük bir döviz darboğazı içinde olduğu da ortada. İşte Türkiye ekonomisinin bu darboğazının getirdiği yük, işçilerin, emekçilerin sırtına yüklenmek isteniyor.

Aslında toplu işten çıkarmalar üç ana nedenden kaynaklanıyor:

a) Ekonomik nedenler;

b) Üretim teknolojisinin, sermayenin bileşiminin değişmesi;

c) Sınıfsal nedenler.

Toplu işten çıkarmalara yolaçan ekonomik nedenlerin başında tekelleşmenin hızlanması ile küçük ve orta işletmelerin kapanması, girdi darlığı, enerji yetersizliği ve talep yetersizliği geliyor.

Üretim teknolojisinin ve sermayenin bileşiminin değişmesi de işverenlerin daha ucuza üretim yapma tercihlerinden kaynaklanıyor. İşverenler daha çok işçi yerine daha gelişmiş makina kullanmayı, işçiyi azaltmayı yeğliyor. Bu da toplu işçi çıkarmalara neden oluyor.

İşverenler, demokratik haklarına sahip çıkan, sınıf bilincine erişmiş, örgütlenmenin gereğini bilen işçileri çalıştırmak istemiyor. Ülkemizde görülen toplu işçi çıkarmaların en önemli nedenlerinden birini de bu sınıfsal tavır oluşturuyor.

Yasalarımızda toplu işten çıkarmalara karşı geçerli hiçbir önlem bulunmuyor. İşverenler rahatça işçi çıkarabiliyor. Nitekim 1978 yılında 65 bin dolayında işçinin toplu işten çıkarıldığı, günlük burjuva basınında dahi yeraldı. İşçi çıkarmaların başında metal işkolu başı çekiyor. Yapılan bir araştırma metalurji sanayiinde çalışan 10 bini aşkın işçinin topluca işten çıkarıldığını ortaya koyuyor. Metalurji, işkolunu tekstil, çimento-toprak, deri, lastik-plastik, kimya-ilaç ve genel hizmetler işkolu izliyor.

Metalurji, tekstil, lastik-plastik ve kimya-ilaç sanayi büyük ölçüde dışa bağımlı, başka bir deyişle girdilerinin çoğu ithalât yoluyla sağlanan işkolları. Bu işkolları aynı zamanda bilinçli işçilerin en yoğun olduğu kesimi oluşturuyor. Üstüne üstlük bunlar tekelleşmenin de en yoğun olduğu işkolları... Durum apaçık ortada değil mi?

işsizlik kapitalizmin hastalığıdır

Kapitalizmde genişletilmiş yeniden üretimin ve artıdeğer sömürüsünün sürdürülebilmesi için, burjuvazi, iki tür metayı satınalmak zorunlugundadır: üretim araçları (değişmeyen sermaye) ve işgücü (değişen sermaye)...

Kapitalist ilişkiler geliştikçe, daha ileri teknolojiler kullanıldıkça ve işgücünün üretkenliği arttıkça, sermayenin üretim araçlarına giden bölümü, göreli olarak artar. Sermayenin üretim araçlarına ayrılan bölümünün göreli büyümesi, sermayenin işçi ücretlerine giden bölümünün (değişen sermaye) göreli gerilemesi demektir.

Yeni ve gelişmiş teknolojilerin üretim sürecine girmesi, belli büyüklükteki işgücünü gereksiz kılar ve belli bir kitleyi daha işsizler ordusuna katar. Çünkü, belli bir üretim kolunda, ileri bir teknolojinin kullanılmaya başlanışı, eskiye oranla daha az işçi çalıştırılarak, aynı üretimi gerçekleştirmek demektir.

Her ne kadar, büyüyen sermaye, yeni iş alanları açar ise de, bu gelişmenin sonucu ortaya çıkan işgücü talebi, hiçbir zaman, gelişen teknolojinin gereksiz kıldığı işsiz sayısını karşılayamaz.

İkinci olarak, sermayenin organik bileşimi yükseldikçe, yani, sermayenin üretim araçlarına ayrılan payı, işçi ücretlerine ayrılan payına oranla arttıkça, kitlelerin tüketim mallarına talepleri de göreli azalır. Bu olgu, ister istemez, üretim araçları üreten sanayi kollarını olumsuz yönde etkiler. Bu ise, yatırım ve üretim büyüklüklerinin gerilemesi, işsizliğin daha da artması demektir.

Üçüncü olarak, kapitalist ilişkiler geliştikçe, yaratılan maddi değerlerden, emekçilerin payına düşen büyüklük, göreli olarak geriler. Bu ise, emekçi kitlelerin satınalma gücünün azalması, üretim ve yatırım büyüklüklerinin gerilemesi, işsizliğin daha da yoğunlaşması sonucunu getirir.

Kuşkusuz, kapitalizmin belli yükselme dönemlerinde, işsizlik azalabilir, hatta kimi yıllarda, çok özel ve geçici olarak ortadan kalkabilir. Ne var ki, kapitalizmin üçyüz yılı aşkın ömrü boyunca, böyle yıllar, parmakla sayılacak kadar azdır. Hem kapitalizmin tarihi, hem de kapitalizmin bilimsel çözümlemesinin gösterdiği olgu, işsizliğin kapitalizmin değişmez ve en temel yasalarından birisi olduğudur.

Sonuç olarak, kapitalist toplumda, üretimin kapasitesini, üretici güçlerin niteliği ve niceliği değil; pazarın büyüklüğü belirler. Çünkü, kapitalizmde üretimin amacı, toplumun gereksinimini karşılamak değil; sürekli artan oranlarda kâr elde etmektir. Bu nedenle de, kapitalistler, ancak satabilecekleri ölçüde mal üretirler. Kapitalizmin bu niteliği, işsizlik denen olguyu da beraberinde getirir. Kapitalizmin sınırları içinde kalındıkça da, işsizlik ortadan kaldırılamaz.

Ancak bu, işsizlik karşısında kapitalizm yıkılana kadar eli kolu bağlı kalmak değildir. Önümüzdeki güncel görevlerden biri de kapitalizmin kendi yapısından gelen bunalımının faturasının emekçiler üzerinden kaldırılması savaşımıdır. Türkiye'de işçi sınıfının, emekçi halkımızın güncel istemleri arasında işsizlik sigortasının kurulması; işyasasındaki, tensikatları hızlandıran antidemokratik maddelerin iptal edilmesi vardır. İş yasasında, toplu işten çıkarmalar (Tensikat) için işverenlere karşı hiçbir caydırıcı önlem bulunmamaktadır. Bilindiği kadarıyla Çalışma Bakanlığı bu antidemokratik uygulamayı ortadan kaldırıcı bir yasa hazırlığı içine girmiştir. Bu yasanın bir an önce tamamlanarak hayata geçirilmesi ve gerçekten etkin biçimde uygulanması gerekmektedir. Mevcut Anayasa çalışma hakkını her yurttaşa tanımıştır. En azından bu Anayasa maddesinin uygulanması için çalışılmalıdır.

İşsizlik sorununun kesin ve sonuçsal çözümü ise ancak sosyalizmdedir.

Sosyalizmde üretimin amacı, sürekli kâr'ı amaçlayan kapitalizmin aksine, toplumun gereksinimini karşılamaktır. Bu nedenle de, sosyalizmde üretimin büyüklüğünü belirleyen tek faktör, toplumsal üretici güçlerin, yani üretim araçlarının ve işgücünün niteliksel ve niceliksel büyüklüğüdür. Bu ise, bir yanıyla, üretim araçlarının tam kapasite ile kullanılması; öbür yanıyla da, işgücünün tümünün üretim sürecine çekilmesi, yani işsizliğin tümüyle ortadan kaldırılması demektir... Gerçekten de, bugün, sosyalist ülkelerde, sosyalist kuruluşu tamamlamakta olan ülkelerde işsizlik oranı kocaman bir sıfırdır.

«VUR EMRİ» VEREN AP VE MHP'Lİ MİLLETVEKİLLERİNDEN HESAP SORULMALIDIR!

AP'NİN SEYDİŞEHİR'DE MHP'YE OMUZ VERMESİ, TÜRK METAL'İN KADERİNİ DEĞİŞTİREMEYECEK...

«İnsanlığın bir bölümü Muhammed soyundan gelmiştir. Bir bölümü ise Firavun soyundan. Firavun soyundan gelenler solcudur, komünisttir. Müminler Hacca gidiyor ve günahlarından arınıyorlar. Her sabah, sabah namazında, bu firavun soyundan gelenleri öldürmeye azmetmek ve bunu yerine getirmekle de günahlarınızdan arınabilirsiniz.»

AP Milletvekili Ali Naili Erdem, Seydişehir'de, böyle söyledi. Konuşması banta alındı. Metin, şimdi, CHP Konya Milletvekili Hüseyin Kalili'dedir.

Ali Naili Erdem, bu sözleri ancak 118 kişinin «icabet» ettiği mitingde söylerken, yalnız değildi. Yanında, bir başka AP'li, Necati Kalaycıoğlu vardı. Mitingin büyük ilgi göreceğini sanıyorlardı. Seydişehir'in değiştiğini, 1-2 yıl öncesi gibi olmadığını bilmiyorlardı. Nitekim, orada bulunan 3 MHP Milletvekili bu nedenle, mitinge katılmadı. Agah Oktay Güner, İhsan Kabadayı ve Avni Çarsancaklı, daha sonra, Beyşehir'de, ama gene de 250 kişinin önünde, aynı özde, bölücü, kışkırtıcı konuşmalarını yaptılar. Bütün bunlar, Kahramanmaraş kitle kırımının bir kaç gün öncesine rastlıyordu. MHP milletvekillerinin bu konuşması da banta alındı. Kardeşi kardeşe kışkırtmakla ilgilenenler, bu bantı, Beyşehir emniyet örgütünden elde edebilirler.

Yeri gelmişken, haklarında tutuklama kararı olan üç kişinin de, kâh Beyşehir'de kâh Konya'da gezinip durduklarını belirtelim. MHP'nin vurucu timlerinden oldukları belirtilen Ramazan Merdan, Ali Boğaz ve Asaf Gündüz şimdi kaçak bulunuyorlar ve haklarında tutulan dosyalar bir hayli kabarık. Üç yıl boyunca, MHP'nin Seydişehir'de giriştiği tüm baskı, yaralama, adam dövme ve saldırı olaylarında, bu üç kişinin adına rastlanmıştır. Hele Ramazan Merdan'a yanındaki «ülküdaşları», yüzbaşı diye hitabederler. MHP'nin iç örgütlenmesini bilenler ya da bununla ilgilenenler, bu rütbenin ne anlama geldiğini de bileceklerdir.

Tam üç yıl, Seydişehir işçisine ve emekçi halkına kan kusturanlar, şimdilerde, işte böylesi ümitsiz çabalarla, Seydişehir Alüminyum İşletmesinde, Türk-Metal adlı sahte sendikanın yetkisini kaybetmemesine çalışıyorlar. Oysa DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası, hem de tek başına, Seydişehir emekçilerinin tepesine çöken bu kara bulutu, silkip atıyor. Türk Metal'den başlatılan istifalar, daha şimdiden 3 bini geçti. Bu ay sonunda ise, bu sayının, Türk Metal'i dörtte bire düşüren bir düzeye ulaşacağı kesin. Bu ise, imzalanan toplu sözleşmeyi yürütme yetkisinin Maden-İş'e geçmesi, Türk Metal'in işinin bitmesi demek.

Bunu önlemek için, Türk Metal'in, kalakalmış üç-beş militanı, AP'li, MHP'li milletvekillerinin kışkırtıcı, «vur emri» verici beyanlarına ek olarak, Maden-İş'i din düşmanı gösterme çabasına da giriştiler. Geçenlerde, yatsı namazına giden iki işçi, bu militanlarca dövülürken, kulaklarına «Artık burada camiye falan gidemeyeceksiniz» diye bağrıldı. Ertesi gün ise, cami duvarında şu yazı okundu: «Burası yakında kilise olacak» Oynanmak istenen oyuna MSP'liler bile inanmıyor. MSP, Seydişehir'de, Maden-İş'i destekliyor. Çünkü, geçmiş üç yıl boyunca, MHP'nin ne olup ne olmadığını onlar da iyice anladılar. Faşist baskı ve terörden onlar da nasiplerini aldılar. Bu nedenle MHP'nin, MSP'lilerle Maden-İş'in arasını açma girişimleri sökmüyor.

Ve işçiler, artık, aidatlarının Türk Metal'in kasasına girmeyeceği günü bekliyorlar. Çünkü sadece Aralık ayında, normal aidatların, toplu sözleşme farklarının ve 1 yövmiye kesintinin toplamı olarak, Türk Metal'in kasasına 27.5 milyon lira girdi.

Maden-İş, 6500 işçinin çalıştığı Seydişehir Alüminyum İşletmelerinde, bu ay sonu, Türk Metal'i, dörtte bire düşürse de, bu aidatların Türk Metal'in kasasına girmesi, daha 3 ay devam edecek.

Emekli Sandığı uyuyadursun, sömürücü tekeller dövizleri çuvalla götürüyor

Memurların sosyal güvenceleri için her ay maaşlarından kesilen paraların Emekli Sandığı'nda çar çur edilmesi üzerinde durulan konulardan biri.

dığı'nda Talan» adıyla bir süre

Oleyis Sendikası «Emekli Sanönce yayınladığı kitapçıkta, sandığa bağlı işletmelerin nasıl çiftlik haline getirildiğini belgelerle anlatıyor. Geçen haftalar içinde toplanan KİT (Kamu İktisadi Teşekkülleri) Karma Komisyonunda Emekli Sandığı'nın geçmiş yıllara ilişkin hesap ve işlemlerini görüştü ve 1975-1976 yıllarına ait hesapları ibra etmedi.

CHP Ankara Saylavı Selahattin Öcal, sandığın otel ve motel işletmelerinde büyük yolsuzluklar yapıldığını, bu arada İstanbul Hilton Oteli ile yapılan sözleşmenin Danıştay tarafından geçersiz sayılmasına rağmen halen uygulandığını söyleyerek sözleşmenin devam edip etmeyeceği konusunda Maliye Bakanı'nın açıklama yapmasını istedi.

1979 yılında gelirinin 24 milyara yükseleceği beklenen Emekli Sandığı, MC dönemlerinde ve MC partilerinin partizanca uygulamalarıyla militan yatağı haline getirilmiş ve ziyan eder hale sokulmuştu.

EN BÜYÜK İŞLETMELERİN SAHİBİ...

Hilton, Büyük Ankara, Tarabya, Maçka, Büyük Efes Otel'leri ile Foça ve Kuşadası'nda kurulu **Fransız Tatil Köyleri**, tümüyle Emekli Sandığı'nın olup bugün değerleri milyonları bulan Türkiye'nin bu en büyük turistik işletmeleri, memurlardan her ay kesilen paralarla kuruldu. Diğer yandan **Sheraton Oteli**'nin yüzde 32 hissesi de Emekli Sandığı'na ait. Sandığın, bunların dışında, daha birçok yatırımı bulunuyor.

Bir kısmını çokuluslu tekellerin çalıştırdığı işletmeler öteden beri bir talan ve vurgunculuğa sahne oluyor. **«Devlet Malı Deniz, Yemeyen Domuz»** deyimini kendilerine ilke edinen yöneticiler, lüks otelleri özel çiftlikleri gibi kullanıyor. **«Ödenmez Çek», «İkram», «Özel İndirim»** gibi özel uygulamalar, yöneticilere istedikleri gibi yiyip, içme ve yakınlarına ikram etme olanağını sağlıyor.

TEKELLERİN DÖVİZ KAÇIRMA YÖNTEMLERİ...

Şili'de faşist darbenin hazırlayıcıları arasında olan çokuluslu Amerikan tekeli **ITT**'nin otelcilik kolu olan **Sheraton** ile bir başka büyük tekel olan Hilton'un resmi belgelerine bakılacak olursa, yıllık kârları 1-2 milyon dolayında. Ancak uygulamada söz konusu tekellerin, bu paranın 20-30 katını döviz olarak yurt dışına götürdükleri görülüyor. 70 sente muhtaç duruma düşürülen ülkemizde, CHP ağırlıklı hükümet kapı-kapı dolaşarak borç arar ve mevcut borçları ertelemeye çabalarken, eldeki dövizlerin nasıl gittiğinin bir örneği bu. Ve mekanizma şöyle işliyor:

Bu tekeller, her yıl, yurt dışındaki merkezlerine **reklâm gideri, ofis gideri, rezervasyon vergisi** gibi adlar altında ödemeler yapıyor. Milyonları bulan bu usulsüz ödemeler ortakları Emekli Sandığı ve Vakıflar gibi kuruluşların da sessiz kaldığını belirtmek gerek. Bu tekellerle olan ilişkilerinde hâlâ önlemler alamayan Emekli Sandığı ve Vakıflar'ın, daha önce yapılan yolsuzluklar hakkında da ne gibi bir tutum izleyeceği merakla bekleniyor.

Emekli Sandığı, Vakıflar uyuya dursun, hükümet savurganlığı önlemek için önlemler aldığını ilan ededursun, sömürücü tekeller dövizleri çuvalla götürüyor.

CHP'li saylavlar konuşuyor:

Nizamettin Çoban

CHP Kütahya Saylavı

«1981 HESABININ YAPILABİLMESİ İÇİN, ÖNCE BUNLARI SAĞLAYACAK DEMOKRATİK BİR ORTAMIN SAĞLANMASI GEREKİR. CHP'Yİ VE TÜM CHP'LİLERİ, PARTİ PROGRAMI DOĞRULTUSUNDA TOPLANMAYA, SEÇİMLERDE HALKA VERDİĞİMİZ SÖZLERİ TUTMAYA ÇAĞIRIYORUM.»

Soru — Türkiye'nin durumunu, demokrasinin bugünkü durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Cevap — Türkiye demokrasisi demokrasi tarihimizin en karanlık ve bunalımlı dönemini yaşamaktadır. Faşizm Türkiye'de ulaşabileceği hedeflere alabildiğince süratle ulaşmaktadır. En son örneği Kahramanmaraş'ta yarattığı insanlık dışı olaylar ve onun arkasından TBMM'de alınan sıkıyönetim kararı.

Türkiye'nin bugünkü durumu Hitler Almanyasındaki Nazi iktidarının öncesindeki durumdan farksızdır. Nasıl o zaman Alman Sosyal Demokratlarının pasif tutumu Hitleri iş başına getirdi ise, bugün de aynı tehlike gözler önünde gelişmektedir.

Türkiye bu duruma başta iktidar olmak üzere tüm siyasal kuruluşların tutumu nedeniyle gelmiştir. Demokratik solda olan CHP aynı pasif ve kadrolaşmadan uzak tutumunu devam ettirirse, Türk demokrasisinin faşizme kurban olması önlenemez. Temenni ederim ki, bu sıkıyönetim devresinde demokratik hak ve özgürlüklere saygılı olarak diğer kadrolaşmalar da sağlanmış olsun.

Fakat kaygum şudur ki, Türkiye'de hiçbir sağcının dosyası mevcut olmadığından, yine 12 Mart faşist uygulamalarında olduğu gibi, sola büyük darbe vurulması olasılığı güçlüdür. Bu durum karşısında tüm demokratik kitle örgütlerinin bu sıkıyönetim devresinde çok dikkatli ve sabırlı davranması gerekir.

SORU — CHP hükümetinin ve CHP'lilerin bu durum karşısında tutumu ne olmalıdır?

Cevap — Sorun ortada. Gelinen nokta da..., Sanırım gelinen bu noktadan memnun olan bir tek CHP'li yoktur. Şimdi asıl olan, gelinen durumun ne olduğunu değerlendirmek değil, bu durumdan biran önce olumlu biçimde nasıl kurtulmak gerektiğini saptamaktır. CHP ağırlıklı hükümet herşeyden önce ciddi bir özeleştiri yapmak durumundadır. Bugüne gelinmesine neden olan etkenleri yeni baştan gözden geçirip kurtuluş noktalarını açıklıkla belirlemelidir. Bu çıkış yollarını da tüm yetkili organlarda alabildiğince açıklıkla tartışmalıdır. Parlamenterlerin görüşleri içtenlikle değerlendirilmeli, art niyet aranmamalıdır. İçinde bulunduğumuz dönemde CHP'lilere büyük tarihi görevler düşmektedir. CHP'liler de her türlü grupçu anlayışı bir yana bırakmalıdır. Önemli olan şu ya da öbür grubun başarılı olması değildir. Unutmamak gerekir ki, hızla gidilen yoldan dönülemediği takdirde 1981 hesaplarını yapmaya hiç gerek kalmayacaktır. 1981 hesabının yapılabilmesi için, parti içi iktidar olunabilmesi için, önce bunları sağlayacak demokratik bir ortamın sağlanması gerekir.

Hükümeti CHP'nin tüm kadrolarının ciddi bir biçimde eleştirebilmesi, sorunların ciddi biçimde çözümü için atılacak önemli adımlar olacaktır. Unutmamalıdır ki, demokrasi güçleri sahip çıkmadığı takdirde, önümüzde daha önemli dar boğazlar beklemektedir. **CHP'yi ve tüm CHP'lileri parti programı doğrultusunda toplanmaya, seçimlerde halka verdiğimiz sözleri tutmaya çağırıyorum. Bu bizi kitlelerle yeniden ve eskisinden daha da güçlü bir şekilde kaynaştıracaktır.** Bir de bilinen apaçık olan bir gerçeği vurgulamakta yarar var. **Bizim dışımızda da, Türkiye için çözümü bizden farklı bazı sol demokrat hareketler bulunmktadır. Bu hareketleri bizim dışımızdadır diye bir yana itmek her şeyden önce bindiğimiz dalı kesmek olur. Onların gücü, bizim gücümüz, birarada, demokrasiyi daha da sağlam biçimde koruyacaktır.**

Soru — Sizin dışınızdaki bu sol - demokrat güçler ne yapmalı sizce?

Cevap — Ben CHP'liyim. Bizim dışımızdaki sol güçlerin ne yapmaları gerektiğini kuşkusuz öncelikle onlar kendileri değerlendirmelidir. Ancak benim söyleyebileceğim şu olabilir. Tüm demokrat güçler içinde bulunduğumuz sorunları ciddi bir biçimde değerlendirmeli, tarihin verdiği derslere kulak vermelidir. Tarihi yeniden biz yazmayacağımıza göre, tarihin bize verdiği dersleri iyice bir gözden geçirmeliyiz. **Bu da bizim dışımızdaki sol demokratik güçlerin de sıkı bir anti-faşist eylem birliğine gitmelerini zorunlu kılmaktadır. Tüm tarih boyunca faşizme karşı oluşturulan demokratik cephelerin kurulmasında ön görevi, bu tür siyasal hareketlerin kotardığı görülüyor.**

Demok…
tehdi…
bilincindele…
komünistler…
demokratla…
birliği oldu…
hergün bir…
Ancak, bu…
henüz yete…
alınmış değ…

CHP'nin de…
ve cephe…
birliğinde…
yöneticiler…
demokrasi…
güçlerinden…
Bugüne va…
tutumun bü…
payı oldu…
önemli bö…
birliğinin…
tek çözüm…
kitlelere va…
hem kendi…
varlığını k…
gerçekten…
birliğinde y…

savaş yolu…
Dört CHP'…
dile getirdi…
Bu görüşle…

Sadullah Usumi

CHP Balıkesir Saylavı

«TÜRKİYE'DE BİZİM SAVUNDUĞUMUZ SOL, HİÇBIR DÖNEMDE VE… TERÖRE KATILMAMIŞTIR. HÜKÜMET, BUGÜNE KADAR İZLEN… TERKEDERSE SORUNU ÇÖZEBİLİR. TÜM DEMOKRATLAR, PARTİ ÖRGÜT… VEREN SEÇMENLER…

Soru — 1979 yılına demokrasimiz yeni bir uygulamayla girdi. CHP'li bir saylav olarak içinde bulunduğumuz dönemi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Cevap — .Demokraside zaman zaman sıkıyönetim uygulamalarına gidilmesini olağan bir durum olarak hiç bir zaman görmedim. Sistem bu tür desteklere ihtiyaç duymadan ayakta kalmanın ve sorunlarını çözmenin yolunu öğrenmelidir. Ancak büyük bir rahatlıkla şunu söyleyebilirim ki, bu tür sıkıntılı dönemleri aşmayı Türkiye'deki demokratik güçler daha önceki yıllarda öğrendiler.

Soru — Sizce böyle bir döneme partinizin ağırlıkla yeraldığı hükümet zamanında gelinmesi Türkiye demokrasisi açısından ne gibi sonuçlar doğurur?

Cevap — CHP ağırlıklı Ecevit hükümeti döneminde sıkıyönetime gelinmesi kuşkusuz ki, Türkiye'deki demokrat güçler açısından talihsizliktir. Hükümetin ve hükümette bulunan kadroların bugüne kadar başarısız uygulamaları bu sonucun ortaya çıkmasının başlıca nedenleri olmuştur. Ancak, yine de CHP hükümetinin böyle bir dar boğazdan çıkılabilmesi için büyük güvence olduğu açıktır. Ecevit hükümeti, sorunu çözebilecek durumdadır. **Yeter ki, bugüne kadar izlenen hatalı yol terkedilsin.**

Soru — O halde, içinde bulunduğumuz dönemden çıkmak için hükümete ve CHP gruplarına ne gibi görevler düşüyor?

Cevap — Hükümet örgütten, gruptan gelen sese ciddi şekilde bakmak zorundadır. Partinin bir an önce toparlanması, tabanla olan eski ve tutarlı diyaloğunu yeni baştan kurması gerekmektedir. İçinde bulunduğumuz olağanüstü koşullara karşın, ben hâlâ anarşinin çok çabuk önleneceğine inanıyorum. Çok zaman ve çok can kaybettik. Ancak yeniden zaman ve can kaybetmemek için, hükümetin her çeşit olaya baktığı açıyı bir kere daha gözden geçirmesi gerekiyor.

Partide gruplar bir süreden beri hükümetin tutumunun yanlışlıklarını görüyordu. Bunu gerek kürsüden ve gerekse özel olarak zaman zaman dile getirdiler. Ancak hükümet üyelerinin bir kısmı bu gerçekleri görmek ve anlamak istemediler. Bugünkü ortama gelinmesinde hükümet üyelerinin bu anlamsız tutumu büyük rol oynadı. CHP'li parlamenterler partide huzursuzluk yaratmamak için ölçülü davrandılar. Ama şu andan itibaren bizleri oyalayarak bekletmek ve idare etmek olanak dışıdır. Gelinen noktada hükümetten ciddi eylemler bekliyoruz. **Yalnız biz değil tüm demokratlar, parti örgütü ve CHP'ye oy veren seçmenler de bunu bekliyor.**

İçinde bulunduğumuz dönemde parlamenterler, hükümeti denetleme görevini şiddetle yapacaklardır. Ancak bu görev yapılırken herkes bilmelidir ki, CHP'nin bütünlüğü büyük bir önem kazanmaktadır. CHP içinde hükümetin düşmesine yolaçacak bir gelişme olacağı intibaı yalnız sağ güçleri sevindirir ve umutlandırır. Hükümetin bürokrasiye hakim olması da güçleşir.

Bu noktada, yani, partinin bütünlüğünü sağlama noktasında görev, kuşkusuz, sadece grup üyelerine ait değildir. En büyük görev parti yöneticilerine ve grup yöneticilerine düşer. Bu da, milletvekillerinin susmasını istemekle değil, konuşan milletvekillerinin sözlerine önem ve değer vermekle mümkündür.

Soru — Sizce CHP dışındaki demokratik güçler bu dönemde nasıl davranmalı?

Cevap — Demokratik güçler, bu dönemde her şeyden önce tahriklere kapılmadan, demokratik baskı gücü görevlerini yerine getirmeye devam etmelidirler. Bir de, şuna açıklık getirilmesi gerektiği düşüncesindeyim. Tabii ki bu da hükümetimize düşen bir görevdir. Hükümetimiz artık «sola da, sağa da karşıyız» anlayışından vazgeçmelidir. Çünkü, terör solun dışında cereyan etmektedir. Türkiye'de bizim savunduğumuz sol, hiç bir dönemde ve hiç bir noktada teröre katılmamıştır.

İ. Hakkı Öztorun

CHP Adana Saylavı

Soru — 1979 yılında Türkiye demokras… kısa bir değerlendirmesini yapar mısınız?

Cevap — Ülkemizde bugün, her türlü … landırmadan kurtarılabilmiş, düşünce, ina… anlatım özgürlüğü yoktur. Yine, örgütlen… siyasal çalışma özgürlüğü yalnız emekçi sı… tabakalar için yasaklanmıştır. Hem Batı… lamda demokratik bir ülke olarak kendiniz… ya kamuoyuna duyuracaksınız, hem demo… hak ve özgürlükleri içeren bir Anayasanı… cak, hem de emekçi sınıf ve tabakaların … lenmelerini engelleyen bir yığın anti-dem… tik ceza yasaları bulunacak. Öyleyse bu d… rasiye burjuva demokrasisi bile demek g… olur.

Türkiye'mizde yukarıda belirttiğim kısı…

Faşizme karşı tek çözüm, demokrasi güçlerinin eylem ve cephe birliği

«TOPLUMUMUZUN TÜM İLERİCİ GÜÇLERİ, KESİMLERİ, KİŞİSEL OLARAK, AMA ASIL ÖRGÜTSEL OLARAK DEMOKRASİ İÇİN İNANÇ VE EYLEM BİRLİĞİNİ SAĞLAMA YOLUNDA ÜSTÜN ÇABA GÖSTEMELİDİRLER. HÜKÜMET VE SİYASAL İKTİDAR, MHP-ÜGD VE BİRÇOK MİHRAKLARI TOPLUM ÖNÜNDE TEŞHİR ETMEK VE YARGI ÖNÜNE GETİRMEK GÖREVİNİ SÜRDÜRÜRKEN, TÜM DEMOKRATİK GÜÇLERİ DE YANLARINA ALMALIDIRLAR»

mokrasi güçleri, bugün faşizm
hdidinin herzamankinden daha fazla
eler. Faşizmi geriletecek, tek gücün,
tlerin, sosyalistlerin, sosyal
tların eylem ve cephe
olduğu da
biraz daha iyi görülüyor.
bu yolda
yeterli adımlar atılmış, yeterince yol
değil.

demokrasi güçlerinin eylem
nde
önemli yeri var. Ancak sağ kanat
eri bugüne kadar kendilerini
ası
nden soyutlamaya özen gösterdiler.
varılmasında bu yanlış
büyük
tu. Ama, CHP'liler, CHP saylavlarının
bölümü, bugün, eylem ve cephe
üm olduğu görüşündeler. CHP hem
vaadlerini yerine getirmek,
ndi
korumak istiyorsa, kendi programını
n uygulayarak eylem ve cephe
e yerini almak zorunda.

... CHP saylavlarıyla konuştu.
HP saylavı bu konudaki görüşlerini
irdiler
üşleri okurlarımıza aynen sunuyoruz.

VE HİÇBİR NOKTADA
ENEN HATALI YOLU
ÜTÜ VE CHP'YE OY
R BUNU BEKLİYOR.»

Ertuğrul Günay

CHP Ordu Saylavı

Soru — İçinde bulunduğumuz ortamı Türkiye demokrasisi açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?

Cevap — «Anarşi» sözcüğü, yakın yıllar siyasal gündeminin hep ön sıralarında yer aldı. «Anarşi ile savaş»tıklarını söyleyen siyasal karar mekanizmalarının, olan bitenlere böylesi bakışı devam ederse, daha da olacağa benziyor.

1978 yılı, «Anarşi ile savaşanların» önemli ölçüde yenilgi yılı oldu. 79'da bu yenilginin sürüp gitmemesi için, herhalde yanlışların görülmesi, yanlışlardan kaynaklanan yetersiz önlemlerin yeni baştan değerlendirilmesi gerekiyor. Toplumsal yaşantımızın bizi getirdiği zorunlu nokta bu.

Toplum olaylarına yön vermesi, giderek çözüm ve sonuçlar getirmesi beklenenler, öncelikle olguları doğru kavrayıp, doğru tanımlamalı.

Sanırım, bulunduğumuz başarısız noktanın temel etkenlerinden başlıcası, bu kavram ve tanım yanlışından kaynaklanıyor.

Türkiye'de toplumsal kargaşayı oluşturan olaylar, «karşıt görüşlü siyasal güçlerin çatışması» değil. Olan bitene (ve sürüp gidene) «anarşi» adını koymak hem yüzeysel, hem aldatıcı, hem de saptırıcı. Kavganın taraflarının «silahlı eylemli sağ ile silahlı eylemli sol» kalıplarıyla tanımlanamayacağı apaçık. Daha önce, olanlardan gerekli sonuçları çıkaramayanların gerçeği kavraması için (ne kadar geç). Maraş bıçak gibi katı, acı ve ortada.

Öyleyse düşmanın adını doğru koymak, herkese anlayacağı kadar yakın, duyacağı kadar yüksek sesle haykırmak gerek. Çünkü o, -birimizin, beşimizin, gencimizin, yaşlımızın, işçimizin, köylümüzün değil yalnızca- tüm halkın düşmanı...

Evet, faşizm halklara karşı işlenilmiş tarihsel ve güncel en büyük suç olarak, en büyük ve evrensel «insanlık suçu» olarak karşımızda. Ve kanlı elleriyle kaçıncı kez suçüstü...

Toplumsal olayları doğru kavrayıp, doğru tanımlamayanlar, olgulara yüzeysel bakıp tanımları saptırıcı olanlar elbette böylesi bir düşmanla yeterince başedemezlerdi. Nitekim acı dersler pahasına vardığımız sonuç, (sıkıyönetim), bir yanlış gidişin varacağı doğal sonuç oldu.

Soru — Bu durumda CHP ağırlıklı hükümete, partili saylavlara ne gibi görevler düşüyor?

Cevap — Şimdi, -henüz vakit geçmemişken- siyasal karar organlarının söz sahipleri, faşizmin kuramını ve uygulamasını oluşturan merkezler apaçık ortada olduğuna göre, onların üstüne dirençle yürümek zorundadırlar. Hükümet ve siyasal iktidar kadroları, bir yandan başta MHP, ÜGD ve bir çok mihrakları toplum önünde teşhir etmek ve yargı önüne getirmek görevini sürdürürken; öte yandan toplumumuzun tüm demokratik güçlerini de yanlarına almalıdırlar.

İçinde bulunduğumuz aşamada, bütün CHP'lilere tarihsel bir görev düşmektedir. CHP'liler, programları ve seçimlerde kitlelere genel olarak vaadettikleri demokratik ilkeler doğrultusunda kendi aralarında güçbirliğini gerçekleştirirken, aynı doğrultuda toplumun ileri demokratik kesimlerinin CHP hükümetine desteğini sağlamak ve sürdürmek konusunda da özverili bir çaba içinde olmalıdırlar.

CHP ağırlıklı hükümet, parlamento içinde görülen tek ileri seçenek olarak ağırlığını sürdürmelidir. Ama bu ağırlık, CHP örgütlerinin tabanının, tüm demokrat kesimlerin aktif desteğini de yanına alarak güçlendirilmelidir.

Demokrasi için en geniş inanç ve eylem birliği gerçekleştirilmedikçe, faşizmin saldırgan savaşını yenmenin olanağı yoktur ve tarih bunun sayısız örnekleriyle doludur.

Soru — İçinde bulunduğumuz olağanüstü koşullarda sizce, CHP dışındaki demokratik güçlere ne gibi görevler düşüyor?

Cevap — Tarihteki yanlışlardan ibret alması gerekenler, yalnız sosyal demokratlar değildir. Toplumumuzun tüm ilerici güçleri, kesimleri, kişisel olarak, ama asıl örgütsel olarak demokrasi için inanç ve eylem birliğini sağlama yolunda üstün çaba göstermelidirler.

Demokratik cephenin oluşturulmasında başlıca görev elbetteki en başta sosyalistlere düşmektedir. Ve elbette ki bu düşün ve eylem birliği, siyasal görüşleri ne olursa olsun, -finans kapitalin verdiği rolleri oynayan maocu ve maceracı bir kısım silahlı gruplar dışında- tüm ilericileri, demokratları kucaklamalıdır.

Çocuk yılının ilk günlerinde ellerini çocuk kanlarına bulayarak giren faşizmin, daha fazla kan dökmemesi için bu, tarih önünde ve insanlık önünde kaçınılmaz bir görevdir.

«CHP DIŞINDAKİ DEMOKRATİK GÜÇLERE DÜŞEN GÜNCEL GÖREV, ANTİFAŞİST, ANTİEMPERYALİST GÜÇ VE EYLEM BİRLİĞİNİ OLUŞTURMAK; BUNA CHP'LİLERİ KATMAYA ÇALIŞMAKTIR.»

krasisinin
ız?
rlü sınır-
inanç ve
lenme ve
sınıf ve
Batılı an-
inizi dün-
emokratik
sanız ola-
rın örgüt-
-demokra-
bu demok-
ek gülünç
kısmı de-

mokratik ortama bile tahammül edemeyenler, kendi yarattıkları ekonomik darboğazdan kurtulabilmenin yolunu emekçi sınıf ve tabakaları daha çok sömürmekte bulmuşlar ve ülkemizi sıkıyönetimlerle yönetmeye, böylelikle ezilen ve sömürülenleri susturmaya yönelmişlerdir.

Bugün daha değişik gerekçeyle ilân edilse bile, sıkıyönetime Demirel'lerin, Türkeş'lerin «evet» demesinin altında bu gerekçe yatmaktadır. Zaten grupta «red» deyişimin, mecliste oylamaya katılmayışımın nedeni de budur.

Soru — Bu durumda CHP hükümetine ve tüm CHP'lilere ne gibi görevler düşüyor sizce?

Cevap — Demokrasiyi korumak ve yaşatmak partimizin de, bizlerin de temel görevidir. **Parti programımızda belirtildiği gibi, demokrasiyi korumak ve yaşatmak, demokrasiye daha çok derinlik, yaygınlık kazandırmakla olanaklıdır.** Demokratik sol anlayış, demokrasi kurallarının, ekonomik ve toplumsal düzenin tümünde geçerli olması gerektiğini savunur. Bu kavram uyarınca, toplum yaşamının her alanında demokratikleşme yönünde sürekli ve tutarlı adımların atılmasını sağlamalıyız. **Anti-demokratik yasaları temizleme, daha geniş bir düşünme, anlatma ve örgütlenme özgürlüğünü gerçekleştirme yönünde adımlar atma görevi ve sorumluluğu önümüzdedir. Bu doğrultuda adım atmak, özgürlükleri daha da genişletmek, en büyük ve kaçınılmaz görevimizdir.** Çünkü ulusumuzun büyük çoğunluğu bizden demokrasiyi genişletmemizi ve güçlendirmemizi bekliyor. Bu ulusal istek ve beklenti bizi tutarlı olmaya, 141 ve 142 nci maddeleri kaldırmaya, toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt yasasındaki eksiklikleri gidermeye, referandum hakkı, genel grev hakkı vermeye, kamu kesiminde çalışanlara grevli toplu sözleşmeli sendikal hak vermeye çağırıyor.

Kuşkusuz bunlar bizim demokrasiyi ilerletme yolunda atmamız gereken adımlar. Ancak ne yazık ki, şu anda bizim en önemli görevimiz demokrasiyi savunmak oldu. **Bunu da tüm demokratların örgütlü güçlerinin el ele vermesiyle sağlayacağız.** Biz CHP'lilere bu konuda ağırlıklı görevler düşüyor. CHP ağırlıklı hükümetin devamlılığı, işimizi kolaylaştırmada önemli bir etkendir. Ona sahip çıkacağız. Ona hergünkünden fazla sahipleneceğiz. Ancak CHP ağırlıklı hükümetin devamının da demokrasiye sahip çıkmasıyla orantılı olacağı tüm yetkililerce açıklıkla bilinmelidir.

Soru — Partinizin dışındaki demokıatik güçler ne yapmalı?

Cevap — CHP dışındaki demokratik güçlere düşen en güncel ve büyük görev, anti-faşist, anti-emperyalist güç ve eylem birliğinin oluşmasına çalışmaktır. Buna CHP'lileri katmaya çalışmak, onların önde gelen görevleridir. Tarihe karşı sorumluluklarıdır. Kısaca şunu söylemek gerek. İçinde bulunduğumuz ortamdan kurtulabilmek için, CHP'lisi ile, CHP dışındaki demokrat güçleriyle hepimiz elimizden gelen özveriyi göstermek durumundayız. Yoksa unutmamak gerekir ki, faşizmin karanlığının hedefi, hep birlikte yine bizler olacağız...

dünyadan

Ekmek, gül ve hürriyet günleri ellerimizdedir

Ekonomik ve politik bunalımın ciddi boyutlara ulaştığı ülkemizde, işbirlikçi tekelci burjuvazi, emperyalist efendilerinden destek alarak şu veya bu türlü bir faşizmi dayatmanın hesapları içinde. Yükselen demokrasi mücadelesini susturmayı, kendi ekonomik açmazını, açık teröre dayalı yöntemler aracılığıyla sömürüyü artırarak aşma planları yapıyor.

Oysa bugün dünyaya baktığımızda, CIA, Pentagon ve çokuluslu tekeller desteğindeki faşist ve zorba rejimlerin büyük bir açmaz içerisinde bulunduklarını görüyoruz Çelik krizi, enerji krizi, işsizlik, enflasyon gibi olgular, kapitalist sistemi kökten sarsıyor. Bu nedenle de uluslararası planda «soğuk savaş» ortamına, tek tek ülkelerde de despot rejimlerine, açık faşizme yönelme istekleri artıyor. Çünkü emperyalizmin ve işbirlikçilerinin bu yöntemlerden başka başvurabilecekleri hiçbir yenilik yok. Ancak günümüz dünyası bu eski yöntemlerin de artık çözüm getirmediğini gösteriyor.

Bu olgunun pek çok nedeni var. Bunların başında ekonomik durum geliyor.

Bugün Şili'de fabrikaların büyük bir bölümü kapanma tehlikesi ile karşı karşıya. 600 bin tonluk yıllık çelik üretim kapasitesi, 300 bin tona fit olmak zorunda. Başta büyük bir iştahla Şili'ye akın eden çokuluslular, şimdi Şili'ye yatırım yapmaktan özenle kaçınıyorlar. Emperyalizmin dayatmasıyla tarıma yönlendirilen Şili'deki işbirlikçi burjuvazi, emekçilerin sofralarından, çocukların önlerinden kaptıkları meyvaları, sebzeleri, sütleri dünya piyasalarına sürmeye çalışıyor. Ama bu da onu kurtaramıyor. İflaslar birbirini izliyor. Cuntanın akibetini, şu günlerde kendisi de merak ediyor.

Evet, hastalık, yoksulluk, sömürü, baskı, terör ve cinayetlerin alabildiğince kol gezdiği koşullar altında da kapitalist ekonomiler onarılamıyor. Dahası, her geçen gün daha geniş halk kitleleri bu dayatmanın karşısına çıkıyor. Bu olgu bugün İran'da, Nikaragua'da, Brezilya'da, Şili'de, Güney Kore'de, Uruguay'da, Paraguay'da, kısacası halk kitlelerinin kaba kuvvet ve terörle sömürüldüğü, faşizmin bütün şiddetiyle hüküm sürdüğü ülkelerde gözlenmekte.

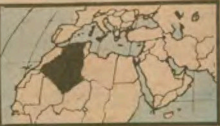
Bu olguyu değerlendirirken önemli bir etkene, sübjektif etkene de dikkat etmek gerek. Anılan bütün bu ülkelerde komünist ve işçi partilerinin safları sıklaşıyor, etkinlikleri, saygınlıkları artıyor. Halk kitleleri, komünistlerin öncülük ettikleri antiemperyalist, antifaşist, antitekel cephelerde örgütleniyorlar. Halk kitlelerinin özverili ve ardıcıl savaşımı, dünya çapında yankı buluyor. Uluslararası dayanışma hareketi güçleniyor. Böylece faşist ve zorba rejimler, emperyalizm daha da yalıtlanıyor, güçsüz kılınıyor.

Ekonomik ve politik bunalımın, ülkemizdeki işbirlikçi tekelci burjuvaziyi emperyalist efendilerinden destek alarak faşizmi dayatmaya yönlendirdiği şu günlerde, ilerici güçler bütün bu olguları düşünmek zorundalar. Kapitalizmin iflası, ülkemizde de net bir biçimde sergilenmiş durumda. Halk kitlelerinin memnuniyetsizliği her geçen gün daha da artıyor. Bu durumda tüm ulusal demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğinin kurulması çok acil bir görev oluyor. Koşullar ne olursa olsun, yılmadan, umutsuzluğa ve aceleciliğe kapılmadan bu görevin üstesinden gelmek gerekiyor.

Toplumların tarihi, bir toplumsal üretim biçimini, diğerinin izlemesi tarihidir. Ancak bu, kendiliğinden olamaz. Ekmek, gül ve hürriyet günleri, ellerimizdedir!

Bumedyen'in ölümünden sonra

Cezayir halkı kazanımlarını korumada kararlı

Cezayir Devlet Başkanı Bumedyen'in ölümü, Cezayir halkına ve dünya ilerici güçlerine acı verirken, emperyalizm ve gericilik güçleri, yeni komplolar peşindeler. Özellikle Bumedyen'in yerini kimin alacağı ve Cezayir'deki gelişmelerin nasıl yolundan saptırılacağı konusundaki söylentiler doruğa ulaştı. Fas Kralı Hasan, Washington'a yaptığı son ziyaret sırasında ABD Başkanı Carter'e: **«Cezayir'de bize göre bir başkan bulmanın artık tam sırasıdır»** derken, bir yandan da ajanlarını Cezayir'e salıyor ve karşıdevrimci kalıntıları ayaklandırmak hevesleri besliyor.

SÖMÜRGECİLİKTEN BAĞIMSIZLIĞA

İkinci Dünya Savaşı sırasında Fransız Ulusal Kurtuluş Komitesi karargâhını Cezayir'de kurmuş, bu durum Cezayir halkının ulusal bilincinin gelişmesine de katkıda bulunmuştu. Savaşın sona ermesinden sonra Cezayir halkı ülkenin bağımsızlığı için tüm ülkeyi saran gösteri ve eylemlere yöneldi. Bu arada Cezayir'li komünistler eylemlerinin en ön saflarında yer alırlarken, Fransız komünistleri de Cezayir halkıyla dayanışma içindeydiler. Daha sonra çeşitli sınıf ve katmanları temsil eden örgütler bir araya gelerek Cezayir Ulusal Kurtuluş Cephesini kurdular. Cephe, 1 Kasım 1954'de Cezayir halkına hitaben yayınladığı bildiride silahlı, örgütlü mücadelenin başladığını açıkladı. Böylece Ulusal Kurtuluş Cephesi (UKC) ve onun savaş örgütü olan Ulusal Kurtuluş Ordusu (UKO) tarafından yönetilen Ulusal Kurtuluş Savaşı Örgütlü bir nitelik kazanıyordu. UKO'nun savaşçı sayısı iki yıl içinde 130 bine ulaştı.

Sekiz yıl süren savaş sonuçlandığında Cezayir halkı görülmemiş derecede ağır bir can kaybına uğramıştı. 9 milyon Cezayirli'nin 1,5 milyonu bağımsızlık savaşında can verdi. Cezayirli yurtseverler, özellikle ilerici Arap ülkeleri (Nasır) ve başta Sovyetler Birliği olmak üzere, sosyalist ülkeler tarafından destekleniyordu.

1 Temmuz 1962 Evian Anlaşmasından önce Devrim Ulusal Konseyi'nin Haziran 1962'de yaptığı toplantıda kabul edilen program, ulusal bağımsızlık savaşımını sosyalist ilkelere dayalı reformların yapılacağı bir demokratik halk devriminin izlemesini öngörüyordu. Toprak reformunun gerçekleştirilmesi, ulaşım, banka, dış ticaret ve maden kaynaklarının millileştirilmesi de program kapsamı içine alınmıştı. Eylül 1962'de toplanan Ulusal Yasama Meclisi, Cezayir'in bir **Demokratik Halk Cumhuriyeti** olduğunu onayladı. İşte bu sırada işçiler, Fransızlar tarafından terkedilen çiftlik ve işletmelere el koyarak «yönetim komiteleri» kurmaya başladılar. 1963 Mart'ında yayınlanan kararname ile Fransızlar tarafından terkedilen mülklerin millileştirildiği ve bunların resmen «yönetim komitelerine» devredildiği açıklandı. UKC'nin Nisan 1964 Kongresinde benimsenen Cezayir Anayasası'nda sömürge yönetiminden ulusal bir devlet şekline geçişte ortaya çıkan tüm ekonomik ve sosyal sorunlarla birlikte ulusal halk devriminden sosyalizm doğrultusunda bir uygulamaya geçileceği belirtildi. Ancak uygulamada UKC'nin «ılımlı reformlar» isteyen kanadı ve bazı burjuva eğilimliler, sorunlar yaratıyorlardı. 19 Haziran 1965'te, kendisi Moskova'da bulunurken, arkadaşlarına karşı «temizlik» hareketine girişildiğini duyan Savunma Bakanı **Bumedyen** ülkeye dönerek Bin Bella'yı devirip yönetime el koydu ve 1964 Kongre kararlarını uygulama sürecini başlattı. Bumedyen'in yönetime gelmesiyle Cezayir'de ülkenin çehresini tümüyle değiştirecek olan ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlama amacına yönelik bir sanayileşme programı uygulamaya konuldu.

YÖNETİMİ KİM DEVRALACAK?

Cezayir, Bumedyen'in hastalığı sırasında 8 kişilik devrim komuta konseyinin 4 üyesi tarafından oluşturulan kollektif bir yönetim tarafından yönetiliyordu. Ancak Başkan Bumedyen'in ölümüyle, Anayasanın 117. maddesi gereği bu görev, 45 gün için Halk Meclisi Başkanı **Rabih Bitat**'a devrildi. Anayasanın 105. maddesi gereğince de devlet başkanının ölümü halinde yerine geçecek kişinin Ulusal Kurtuluş Cephesi Partisi Olağanüstü Kongresinde saptanacağı ve bu adayın gizli oy açık sayımla halk tarafından seçileceği belirtildi.

Devrim Komuta Konseyi ve parti yetkilileri Anayasanın ilkelerine saygılı kalacaklarını önceden belirttiklerine göre, Bumedyen'in yerini kim alacak?

Haziran 1965 darbesini Bumedyen'le birlikte gerçekleştiren Devrim Komuta Konseyi üye sayısı 13 idi. Ancak çeşitli nedenlerle bu

CAMP DAVİD KOMPLOSU İFLAS YOLUNDA

Arap halkları "İhanet Cephesi"ne karşı kararlı savaşım veriyor

1979'un ilk günlerinde, emperyalizm-siyonizm ve işbirlikçileri, Camp David anlaşmasının yani komplosunun, Ortadoğu halklarını barışa ve güvenliğe götürecek tek yol olduğu yolundaki propagandalarını artırdılar. ABD, İsrail ve Mısır Dışişleri Bakanlarının, Aralık ayında Brüksel toplantısının fiyaskoyla sonuçlanmasından sonra, bu propagandaya daha da hız verildi. Oysa 18 Eylül 1978 tarihinde ABD Başkanı Carter, İsrail Başbakanı Begin ve Mısır Devlet Başkanı Sedat tarafından imzalanan belgeler, ileri sürülenin tam tersine, Ortadoğu'da yeni savaş tohumlarını eker nitelikteydi.

«Ortadoğu'da Barış İçin Çerçeve» başlıklı birinci Camp David belgesi, Birleşmiş Milletler kararlarının rafa kaldırılmasını öngörüyor, İsrail'in 1967 savaşında işgal ettiği topraklara yerleşmesine yasallık kazandırıyor ve Filistin halkının varlığını inkâr ediyor. Bu belge aynı zamanda Sovyetler Birliği ile ABD'nin ortak başkanlık edecekleri ve sorunla ilgili tüm tarafların, bu arada F... nün de katılacakları Cenevre Uluslararası Konferansı'nı da erteleme amacını güdüyor. Dahası, Ortadoğu sorununun tüm halkların yararına ortak çözümden uzaklaşması için, tek tek ülkelerin İsrail ile ayrı anlaşmalar imzalamalarını ve bölgede birbirine hasım ülkelerin ortaya çıkmasını amaçlıyor. Ayrıca İsrail denetimindeki bölgelerde yeni ABD üsleri kurulmasını zorunluluk olarak gösteriyor.

«Mısır ile İsrail Arasında Bir Barış Anlaşması Bağlanması İçin Çerçeve» başlıklı ikinci belgede ise, Mısır-İsrail ilişkileri «düzenlenmekte.» Ne var ki burada da, İsrail'in Mısır topraklarından askeri üstünlüğünü koruyarak çekilmesi, arada kurulacak olan askerden arındırılmış bölgelerde ABD gözetleme üslerinin yerleştirilmesi hükümleri bulunuyor.

İşte Camp David komplosunun Arap halklarına, İsrail halkına ve dünya halklarına dayatmayı amaçladığı koşullar.

Ne var ki, gerek bölge halklarının tepkisi, gerekse dünya halklarının dayanışması sonucu

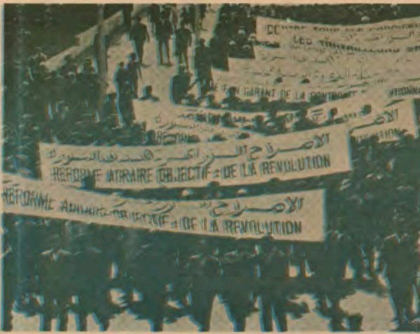
sayı 8'e düşmüş bulunuyor. Bunlar arasında İçişleri Bakanı **Abdülgani**, Toprak ve Tarım Reformu Bakanı **El-Tibi**, Vahran kenti Askeri Komutanı **El-Şazili**, Başkent Cezayir Komutanı **Behlevişat**, Dışişleri Bakanı **Buteflika**, Ulusal Kurtuluş Cephesi Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve Yürütme Kurulu Sekreteri **Yahyavi**, Ulaştırma Bakanı **Diraye** ve Sulama ve Çevre Bakanı **Bin Şerif** bulunuyor.

Şubat ayının ikinci yarısında toplanması beklenen parti kongresi bu sekiz kişi arasından adaylığını koyacak olan üyeleri onaylayacak. Adaylığı onaylayacak Devrim Komite Konseyi üyelerinden birisi, Cezayir halkı tarafından doğrudan verilecek oylarla Devlet Başkanlığına getirilecek.

Arap diplomatik çevreleri adayların parti kongresinde seçileceğine dikkati çekerek bunlar arasında başkanlık görevine en yakın olanın, Parti Genel Başkan Yardımcısı **Yahyavi** olduğunu belirtiyorlar. **Yahyavi**, Sovyetler Birliği ve sosyalist topluluk ülkeleriyle yakın bağlar kurmak, ulusal kurtuluş hareketleriyle dayanışmayı güçlendirmek, dünya barış hareketini aktif desteklemek yolunda kararlılığıyla tanınıyor.

Aynı çevreler ve Arap basını **Yahyavi**'ye büyük şans tanırken, Devrim Komuta Konseyi üyeleri arasında «ılımlı» olanların da bulunduğunu, bu nedenle de olağanüstü koşullarda **Yahyavi**'den başka adayların ve Yahyavi grubunun desteğine sahip **Diraye**'nin de aday olabileceğini yazıyorlar.

Burada kesinlikle vurgulanması gereken nokta, devlet başkanlığına kim seçilirse seçilsin, ne iç ne de dış politikada köklü bir değişikliğin beklenmediği gerçeği. Devrim Komuta Konseyi, sendikalar, kitle örgütleri, ardarda yayınladıkları bildirilerde, Cezayir'de sosyalizm yolunda elde edilen kazanımların mutlaka korunacağı, geri adım atılmayacağı açık seçik vurgulanıyor. Bu nedenle de emperyalizmin özellikle kitle iletişim araçları aracılığıyla yaratmaya çalıştığı fırtına ortamı gerçeği değil, emperyalizmin hayallerini yansıtmaktan öteye geçmiyor.

Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti

Yüzölçümü: 2.300.000 kilometrekare.

Nüfus: 1977 sayımına göre yüzde 60'ı kırsal, yüzde 40'ı kentlerde olmak üzere 18 milyon.

1516 Osmanlıların Cezayir'i ele geçirmesi.
5 Temmuz 1830 Cezayir'in Fransızlar tarafından işgali.
23 Temmuz 1830 İlk direniş hücrelerinin oluşturulması.
1936 Cezayir Halk Partisi'nin «Kuzey Afrika Yıldızı»nın yerini alması.
1 Kasım 1954 Yeraltında faaliyet gösteren Devrimci Birlik Hareket Komitesi (Cezayir Ulusal Kurtuluş Cephesi) Cezayir halkını bağımsızlık için silahlı savaşıma çağırması ve silahlı savaşımın başlaması.
28 Ocak 1957 Önderliğini komünistlerin yaptığı ve 8 gün süren Büyük Genel Grev.
20 Ağustos 1958 Cezayir Devrimci Ulusal Konseyi'nin kurulması.
19 Eylül 1958 Ulusal Kurtuluş Cephesi Yürütme organı olan Cezayir Devrimci Ulusal Konseyi'nin merkezi önce Kahire'de daha sonra Tunus'ta olan Bağımsız Cezayir Cumhuriyeti'nin kuruluşunu ilan etmesi.
7 Mart 1962 İki taraf arasında ateş-kesi sağlamak amacıyla Evian Konferansının toplanması.
1 Temmuz 1962 Cezayir halkının bağımsızlık için oy kullanması.
5 Temmuz 1962 Cezayir'in bağımsızlığının ilanı.
19 Haziran 1965 Savunma Bakanı olan Havari Bumedyen'in Bin Bella'yı devirerek yönetimi ele geçirmesi.
1967 Bumedyen'e karşı başarısız darbenin bastırılması.
1968 Bumedyen'e karşı başarısız sulkast teşebbüsünün yapılması ve Bumedyen'in yaralanması.
Şubat 1971 Büyük toprak ve işletmelerin ulusallaştırılması.
10 Kasım 1976 Cezayir'i sosyalist bir ülke olarak tanımlayan yeni anayasanın halk oylamasıyla kabul edilmesi.
10 Aralık 1976 Bumedyen'in yeniden ve 6 yıl için Devlet Başkanlığına halk oylamasıyla getirilmesi.
27 Aralık 1978 Bumedyen'in ölümü.

Red ve Direnme Cephesi liderleri Tripoli zirvesinde...

Camp David komplosu şu ana kadar hiçbir başarı elde edemedi, Mısır Komünist Partisi, anlaşmanın imzalanmasından iki gün sonra, 20 Eylül 1978 tarihinde yayınladığı bildiride şöyle diyordu:

«Mısır Komünist Partisi, Mısır halkı, Mısır Silahlı Kuvvetleri, Ebu Zaabel, Bahr Albaker şehitleri (*) adına Camp David anlaşmalarını tamamen reddeder ve anlaşmaya imza koyanları suçlarken, Mısır'daki ve tüm Arap ülkelerindeki onurlu ulusal kurtuluş güçlerini bu anlaşmanın doğuracağı tehlikelere karşı koymaya ve bu anlaşmanın hayata geçirilmemesi için savaşım vermeye çağırır.»

İsrail Komünist Partisi Merkez Komitesi de Camp David komplosunu ele alan kararında İsrail halkını, **«... Emperyalizmle birlikte Arap halklarına karşı değil, Arap halklarıyla birlikte emperyalizme karşı İsrail'in ve Arap halklarının özgürlüğü için, barış ve güvenlik için»** savaşıma çağırıyordu.

FKÖ ile Irak, Suriye, Lübnan, Ürdün Komünist Partileri de Ortadoğu halklarını ilerici güçleri, benzer açıklamalarla Camp David komplosuna karşı savaşımda birleşme çağrıları yaptılar.

Bütün Batı Şeria kentlerinin belediye başkanlarının Kudüs'ün Arap kesimindeki konferanslarında, Camp David komplosu reddedildi.

İlerici ülkelerin ve örgütlerin oluşturdukları **Red ve Direnme Cephesi** ardarda düzenlediği toplantılarla, Camp David anlaşmalarını mahkûm etti.

Bağdat'ta toplanan ve Suudi Arabistan ve Sudan gibi, emperyalizme yakınlıklarıyla tanınan Arap ülkelerinin de katıldıkları zirve toplantısında, Camp David'in Ortadoğu'ya barış getiremeyeceği vurgulandı.

Evet, 1979'un ilk günlerinde emperyalizm, siyonizm ve işbirlikçileri Camp David komplosunu «hoş göstermek» için propagandalarını artırdılar. Ama Arap halkları, dünya halkları, Camp David komplosuna geçit vermemek, Ortadoğu'da yeni savaşların çıkmasını engellemek için vargüçleriyle mücadele ediyorlar.

(*) 1970'lerde İsrail savaş uçaklarının sivil hedefleri arasında Bahr Albaker kasabasındaki bir ilkokul da vardı. Bombardıman sonucu okulda ders yapmakta olan 88 çocuk ölmüş, 200'den fazla çocuk da ağır yaralanmıştı.

dış basında türkiye

dans la presse

İLERİCİ DÜNYA BASINI SON OLAYLARI FAŞİZM TEHDİDİ OLARAK DEĞERLENDİRDİ

Yunanistan Komünist Partisi organı **Rizos Pastis** gazetesi, Kahramanmaraş olaylarıyla ilgili olarak «Politik gözlemciler» özellikle Türkeş'in faşist partisi ve yabancı gizli örgütler tarafından tırmandırılan faşist terörün amacının, ülkede iç çatışmaları artırmak, olağandışı bir ortam yaratmak ve bunun sonucunda faşist bir müdahaleyi sağlamak olduğu görüşündeler» diyor. Gazete ABD'nin ve onun Türkiye'deki uzantılarının da ayrı amaçla hareket ettiklerini yorumuna ekliyor.

Alman Komünist Partisi (AKP) yayın organı **Unsere Zeit (UZ)** gazetesi, Maraş kırımına ve sonraki gelişmelere geniş yer verirken, «Türkiye'de faşist terörden sonra sıkıyönetim ilan edildi» diyor.

Türkiye'deki demokrasi güçlerinin Maraş olaylarına ve sıkıyönetim ilanına tepkilerini özetleyen gazete, TKP Genel Sekreteri İ. Bilen'in, DİSK'in, 21 demokratik kuruluşun gelişmelere ilişkin bildirilerine yer veriyor. Bonn'da FİDEF tarafından düzenlenen gösteriyi özetleyen UZ, faşist tırmanışın süreceğini, sıkıyönetim ilanından MHP'nin, Türkeş'in, Demirel'in yararlı çıkmak istediklerini ve özellikle şu aşamada Ecevit hükümetini devirmek için girişmlerini yoğunlaştırdıklarını yazıyor.

Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde yayınlanan Alman Sosyalist Birlik Partisi yayın organı Neues Deutschland, **Maraş kırımına ve gelişen** olayları günü gününe verirken, gericilik güçlerinin şu aşamadaki ilk hedeflerinin Ecevit hükümetini devirmek olduğunu vurguluyor. Gazete ayrıca, Federal Almanya'da Türkiyeli ilericilerin düzenledikleri protesto gösterilerine de geniş yer ayırıyor.

Fransız Komünist Partisi Merkez organı **l'Humanité** gazetesi, Türkiye'deki olaylara ve sıkıyönetim ilanına en büyük yer veren dış yayın görünümünde. 27 Aralık tarihli Humanité'de birinci sayfanın en üstündeki, «Hür dünyanın kalelerinden birinde soykırımı» başlıklı manşet haberde, aylardır solun tüm uyarılarına rağmen ayaklanma ve katliam partisi MHP'nin hükümetçe takibata uğratılmadığı, Ecevit hükümetinin bir yıldır faşist tırmanışı engelleme başarısını gösteremediği, enflasyon ve işsizliği önleyemediği yazılıyor. Gazetede, «İran'dan Türkiye'ye» başlıklı başyazı da yer alıyor.

Sosyal demokrat eğilimli Fransız dergisi Le Nouvel Observateur, «Türkiye'yi tehdit eden Faşizm» başlıklı yorum haberinde, «Cyrus Vance, tarihimizde ilk kez NATO'nun tüm üyeleri demokratik rejim altında yaşamaktadır derken, galiba biraz erken konuştu» diyor ve bu üyelerden biri, şu anda, hiç değilse kısmen, faşizmin pençesine düştü, yorumunu yapıyor. Dergi Kahramanmaraş olaylarını, aşırı sağın örgütlediği bir katliam olarak değerlendirirken, Ecevit'in sıkıyönetim ilanıyla neo-nazi bir parti olan MHP'nin başkanı Türkeş'in istemine boyun eğdiğini bildiriyor. Ecevitin ordu ile iyi ilişkiler kurmaya çabaladığını, komutanlara güvendiğini, bu konuda en küçük bir hesap yanlışı yapmışsa, Türkiye'de demokrasi namına ne varsa onun da gideceğini yazıyor.

OYUNA GELMENİN FATURASI ÇOK PAHALI ÖDENİR

Dönemin koşullarını doğru değerlendirelim...

Kapitalist toplumda, toplumsal yaşamdaki her gelişme sınıflar savaşımının, karşılıklı güçler ilişkisinin belli bir aşamasını, bunun belli sonuçlarını yansıtır. Üst yapıdaki binbir gelişmenin, olgu, olay ve sürecin temelinde, son çözümlemede bu yatar. Kapitalist toplumda sınıf savaşımının iki kutbu burjuvazi ve proletarya olarak belirir.

Ülkemiz siyasal yaşamındaki son gelişmeleri ele alırken, öncelikle bu konuya dikkat etmek gerekir. **İşçi sınıfının somut durumu, örgütlenme düzeyi, bunun karşısında işbirlikçi tekelci burjuvazinin konumları ayrıntılı bir şekilde irdelenmeden, ne bugünkü gelişmeler kavranabilir, ne de istesek de istemesek de değişmiş olan yeni koşullara ayak uydurulabilir.**

Üstyapıda uzun süredir karşı karşıya bulunduğumuz **siyasal bunalım, faşist tırmanış** ve bunların bugün vardığı aşama, bu olgular **kendi başlarına** bütünden soyutlanmış olarak ele alındığında; temeldeki sınıflar savaşımı güçler dengesinden soyutlandığında, anlamsız kavramlar olarak kalır. Önemli olan, kendi başına savaşın bütünlüğünden soyutlanmış faşizm, faşist hareket ve bunlara karşı savaşım değildir. Önemli olan işçi sınıfının ve emekçi halkın demokratik hak ve özgürlükleridir. Bunların kısıtlanması, yok edilmek istenmesidir. Örgütlenme, istemlerini örgütlü savaşımla gerçekleştirme olanaklarının varlığı... Temel sorun budur. Faşist tırmanışa karşı savaşım, öncelikle bu hak ve özgürlüklerin gaspedilmesine karşı, bu hak ve özgürlükleri güvence altına almak, geliştirmek, bunları gerçekleştirmek amacını taşır. Faşizm bunlara yöneldiği için kitleleri ekonomik bakımdan olduğu kadar demokratik hak ve özgürlükler bakımından ezdiği için tehlikedir ve faşizme karşı savaşım ancak bunları sağlama olanağına sahipse başarılı olabilir, amacına varabilir.

TEKELCİ BURJUVAZİNİN BAŞ HEDEFİ

İşbirlikçi tekelci burjuvzinin baş hedefi işçi sınıfının örgütlü hareketidir, yığınların demokratik savaşımıdır. Amacı, bunların mümkün olduğu kadar kısıtlanması ve ulusal ve uluslararası güçler dengesi elverirse ezilmesidir. Bu amaca hizmet edecek her yol ve araç işbirlikçi tekelci burjuvazi tarafından kullanılmaktadır ve kullanılacaktır. İşbirlikçi tekelci burjuvazinin faşizmi iktidara getirmedeki tek seçeneği hiçbir zaman salt MHP olmamıştır. Çünkü amaç, şu ya **da bu parti ya da hareketin iktidara getirilmesi değil, demokrasinin, demokratik hak ve özgürlüklerin daha da kısıtlanması ve yokedilmesidir. Bunu sağlayacak her çözüm, geçici bile olsa, işbirlikçi burjuvazi için geçerli bir çözümdür.**

Bu böyledir çünkü bugün işbirlikçi burjuvazinin demokrasiden kendine sağlayacağı hiçbir yarar kalmamıştır. Tersine demokratik hakların varlığı, her geçen gün onun zararına olmakta, kendi sınıfsal iktidarının ve sömürü düzeninin temellerine yönelen güçlerin gürbüzleşmesine, serpilip gelişmesine olanak sağlamaktadır.

Şu artık tartışılmaz bir gerçektir: **Sınıflar savaşımında, işçi sınıfı tarafından bugün güçlü ve örgütlü bir hareket vardır.** Sınıf savaşımını başarıya ulaştırmanın, işçi sınıfının tarihsel görevlerini gerçekleştirmenin asgari ön koşullarını oluşturmuş ve bu açınımı sonuna kadar ilerletme olanaklarına sahip olduğunu son yılların deneyimleriyle kanıtlamış bir işçi sınıfı hareketi var. Bu hareket yığınlar içinde hızla kök salıyor.

Ama gerekli ve yeterli koşulların hepsinin mevcut olduğu henüz ileri sürülemez. İşçi-köylü bağlaşıklığının kurulması, ulusal demokratik güçlerin şu ya da bu biçimde cephe birliğinin sağlanması, politik öncünün işçi sınıfının sonucu belirleyici kesimlerinin tümünü kendi savaşım yolunda birleştirmesi gibi temel koşulların henüz sağlanmış olmaktan uzak olduğu açıktır. Ama, faşizm iktidar olmayı başaramadığı sürece bu koşulların daha hızla sağlanabileceği de açıktır.

İşte, faşizm bütün bunların önlenmesi amacıyla iktidar yapılmak isteniyor. Faşizmin iktidar olmasının bu gelişmeyi önleyip önleyemeyeceği ayrı bir sorundur ve ancak o koşullar gerçekleşirse tartışılabilir. Daha doğrusu bu sorunun yanıtı, işçi sınıfı hareketinin o koşullarda göstereceği yetkinlik ve beceri tarafından belirlenecekti

DEĞİŞEN KOŞULLARDA ANTİ-FAŞİST SAVAŞIMIN YOL VE BİÇİMLERİ

Antifaşist savaşımın yol ve biçimleri de bu olguya göre saptanmalıdır. **Faşizm bugünkü aşamada işçi sınıfının ya da onun da temsil edileceği bir iktidarın gerçekleşmesine karşı değil, böylesi bir iktidara yürümenin koşullarının hazırlanmasını önlemek için iktidar yapılmak isteniyor.** Bu ayırım önemlidir. Bugün için, işçi sınıfının stratejik hedeflerine ulaşılmasının işçi sınıfı iktidarının, gerekli koşulları henüz mevcut değildir. Ama bu koşulların hızla olgunlaşmasının olanakları mevcuttur. Ülkede siyasal bunalımın böylesi uzun süredir derinleşerek sürmesinin temel nedeni de budur. İşbirlikçi tekelci burjuvazi bunun için şu veya bu doz ve biçimde bir faşizmde direniyor.

Gene de, yukardaki ayırımı görmezlikten gelmemek gerekir. Faşist tırmanışa karşı savaşımın **yeni, değişmiş koşullarda** ipucu bu ayırımda yatmaktadır.

Koşullar değişmiştir. Yeni bir dönem başlamıştır. İşbirlikçi tekelci burjuvazi, faşist hareket işçi sınıfına ve ilerici halk hareketine karşı bugün dünkünden daha elverişli ve sistemli saldırı olanaklarına sahiptir. Bunu kimse görmezlikten gelemez.

Savaşım biçimlerini saptarken bu tespiti gözden uzak tutmamak gerekir.

İkinci olarak, işçi sınıfı hareketinin hızla geliştiği ve güç kazandığı koşullarda, burjuvazinin her zaman başvurduğu bir yolun da, işçi sınıfını, **zamansız ve yeterli ön koşullara sahip olmadan savaş alanına çıkarmak**, kesin hesaplaşmayı kendisi güçlü iken kendi minderinde yapmaya tahrik etmek olduğu da unutulmamalıdır. 1848 devrimleri, Paris Komünü, 1918 Almanya Kasım Devrimi ve daha birçokları bunun örnekleri ile doludur.

Marx, Fransa'da Sınıf Savaşımları adlı yapıtında bu konuyu ele almıştır. Fransa'da 24 Şubat 1848'de Temmuz Monarşi'sinin yıkılmasından ve cumhuriyetin ilanından sonra, işçi sınıfının iktidarda söz sahibi olmasını önlemek isteyen burjuvazi, çeşitli tahriklerle işçileri ayaklandırdı, sokağa çekti. 22 Haziran 1848'de ayaklanan işçiler korkunç bir kırıma uğratılarak ezildi.

Marx Fransa'da Sınıf Savaşımlarında şöyle diyordu: **«Paris Proleteryasını Haziran ayaklanmasına zorlayan burjuvazi olmuştu. Onun mahkûmiyet kararı buradan gelmektedir.»**

Aynı şekilde bir yıl sonra 13 Haziran 1849'da, bu kez direnen küçük burjuvazi sokağa çıkartıldı, ezildi, dağıtıldı.

Engels, Marx'ın bu yılları incelediği adı geçen yapıtına 1895 de yazdığı önsözde şöyle diyordu: **«Okur, iktidar çevrelerinin bizi niçin tüfeklerin konuştuğu ve kılıçların parladığı yere sürüklemek istediğini anlıyor mu şimdi? Bozguna uğramamız yüzde yüz olan sokağa açıkça inmediğimiz için bugün bizi korkaklıkla suçluyorlar. Bir kerecik olsun, toplara yem olmamız için bize bu kadar ısrarla yalvarıyorlar.»**

Marx gene aynı eserde, burjuvazinin proleteryayı hazırlıksız saldırıya geçirtmek, tahrik etmek için başvurduğu yolları da anlatır. Bunun için de, Şubat devriminin şanlı anılarını dile getiren özgürlük ağaçlarını kestirmek, dikili taştaki işçi sınıfı kahramanları anısına konulmuş çelenkleri toplatmak gibi ilginç yöntemler de vardır.

Günümüzde işçi sınıfını böylesi provokasyonlara getirmek, politik hareketin düzeyi nedeniyle kolay değildir. Ama küçük burjuvaziden kaynaklanan goşist akımların yapısı bu gibi oyunlara açıktır.

Tüm bu tehlikelerin panzehiri, işçi sınıfının politik hareketinin sağlamlığıdır. Tüm antifaşist güçlerin kendi savaşımlarını bu hareketle uyumlaştırmalarının sağlanmasıdır. **Böylesi bir uyumun dışında kalan her hareket, her çaba, hangi amacı taşırsa taşısın, karşı devrim güçlerinin ekmeğine yağ sürecektir.**

SIKIYÖNETİMİ YAYGINLAŞTIRMAK İSTEYENLERİN EKMEĞİNE YAĞ SÜRMEMELİ

Bu güçlerin amacı bugün, sıkıyönetimi daha da yaygınlaştırmak, hükümeti düşürmek ve süreç içinde sıkıyönetimin doğrudan ilerici güçlerin üzerine yönelmesini sağlamaktır. Bunun için de, terör hareketlerinin devam etmesi, kamuoyunda «anarşi»nin soldan kaynaklandığı yargısının egemen olması gereklidir.

Sıkıyönetimin demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlamasına gelecek özünde haklı kimi tepkiler biçimi ve yanılgılarıyla bu görünümün yaratılmasına olanak tanıyacak nitelikte olduğu sürece, bu ancak faşist güçlere yarar sağlayacaktır.

Sıkıyönetim hükümet tarafından «son çare» olarak ve şiddet eylemlerini önlemek gerekçesi ile getirilmiştir. İşbirlikçi tekelci burjuvazinin ve faşist mihraklarının amacı sıkıyönetimin doğrudan işçi sınıfı hareketine ve ilerici güçlere karşı harekete geçmesini sağlamaktır. **Bunun için bahane gereklidir.** Faşistler, CİA'ya bağlı odaklar, sağ ve hatta bazan sol görünümlü maocu çeteler bu bahaneleri yaratmaya çalışacaklardır. Sol görünümlü ama dogrudan CİA'ya ve emperyalist odaklara bağlı maocu-troçkist grupların bireysel terör eylemleri böylesi bahaneler için biçilmiş kaftandır.

Tüm ilerici güçlerin bu tehlikeye karşı dikkatli olması gerekir. Özellikle, birçok gruba bölünmüş olan ve sınıf savaşımının genel geçer tek biçimi olarak şiddet eylemlerini gören goşist hareketlerin, durumu soğukkanlılıkla gözden geçirmeleri gerekir. Solu ezmek hevesindekilere gerekli bahaneleri sağlayacak provokasyonların, düzenlenmesi için en elverişli yapıya kendilerinin sahip olduğunu görmeleri ve adımlarını buna göre ayarlamaları gerekir.

Bireysel terörün, onu bunu vurmanın, oraya buraya bomba atmanın faşist hareketin en çok şimdi işine yarayacağı açıktır. Kendi varlığını tehlikede görüp örgütlü, bilinçli, soğukkanlı savaşımı bırakıp çılgınlığa kapılmak yalnızca felâket getirecektir.

Bu grupların temsilcileri marksizm-leninizmi savundukları savlarında samimi iseler, örneğin Lenin'in «Sol Komünizm» adlı yapıtını bu günlerde döne döne okumalarında sayısız yarar vardır.

Lenin, Sol Komünizm'de şöyle diyor:

«Önceden elini kolunu bağlatmak, şu anda bizden daha iyi silahlanmış olan bir düşmana yüksek sesle onunla savaşıp savaşmayacağımızı söylemek, ne zaman savaşacağımızı ilan etmek ahmaklıktır, devrimcilik değildir. Savaşın düşman için elverişli olduğu açıkken, savaşın bizim için elverişsiz olduğu besbelli iken, savaşı kabul etmek bir cinayettir ve bizim için elverişsiz olan bir savaştan kaçınmak için «zikzaklara, anlaşmalara ve uzlaşmaya başvurmayı bilmeyen devrimci sınıf siyasetçileri beş para etmezler.»

Henuz hiçbir şey kesin değildir. Herşey ilerici güçlerin yanlış yapmamasına bağlıdır. Demokrasi ve ilerleme güçleri faşizmin iktidara gelmesini önleyecek potansiyele sahiptir. Sorun bunu sağlayacak savaşım birliğini gerçekleştirmektir. Bu konudaki en küçük bir yanılma, en küçük bir zaaf, faşizme yolların açılmasına yeterli olacaktır.

Bugünkü aşamada faşist tırmanışı şiddet yoluyla önlemeye çalışmak, yalnızca devletin tüm sistematik şiddet araçlarının solun üzerine yönelmesini doğuracaktır. Bu da faşizmin iktidara gelmesinden başka bir anlam taşımaz.

Bu saptamalar, elbette hiçbir şey yapılmasın anlamına gelmez. Zaman ilerici güçler arasındaki ikincil ayrılıkların bir kenara bırakılarak, antifaşist savaşım birliğinin kurulması zamanıdır. Provokasyonları, tertipleri önlemenin, «anarşi»nin gerçek kaynağının ve sorumlusunun ortaya çıkarılmasının tek yolu budur.

İşçi sınıfının, onun politik hareketinin sesine kulak vermek gerekiyor. Bu ses, anlık heyecanların, gelgeç heveslerin, köksüz çırpınışların ortamından gelmiyor, uluslararası işçi sınıfı hareketinin Türkiye işçi sınıfının deneyimleri, savaşım ilkeleri üzerinde yükseliyor.

Kendi varlık alanı ile sınırlı dar bakış açılarından hareketle, ardında tüm gericilik güçlerini birleştirmiş ve bir ölçüde son kozunu oynamaya hazırlanan faşist hareketin tuzaklarına düşenenin, oyuna gelmenin faturası çok pahalıya ödenecektir. Ve bu faturayı yalnızca bu oyuna gelenler değil, tüm ilerici hareket ödemeye mahkûm olacaktır

TRT aslında nereye bağımlı?

BENİM TELEVİZYONUM İYİDİR.

TV reklamları sorunu, Oktay Arayıcı'nın «reklam»ı konu eden TV oyununun ekranda görünmesinden sonra birden gündeme geldi. Reklam şirketleri ateş püskürürken reklamların çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerini konu edinen bir program yayından kaldırıldı. TV reklamları tartışması da başlamış oldu.

Genel olarak reklam ve reklamcılık bir yana, TV'de reklam programlarının bir özelliği var. TV seyreden kimsenin reklamları seyretmemesi olanaklı değil. Yayını izleyen ve bir sonraki yayını bekleyen televizyon seyircisi, reklamı da ister istemez seyretmek, dinlemek zorunda kalıyor. Reklamların en geniş kitlelerin izlediği iki yayın arasına konmasının, en fazla izlenen yayın saatlerinde reklamların en pahalı olmasının nedeni de bu zaten.

1974 yılı verilerine göre dünyada TV yayını yapan 121 ülkeden sadece 46'sı reklama yer veriyor. Bunların başında dev «tüketim toplumu» ABD geliyor. ABD'de reklamlar en heyecanlı bir filmin en heyecanlı sahnesinde, haberlerin ortasında, yani her an ve en etkileyici olabileceği sırada seyircinin kafasına ve bilincine balyoz gibi iniyor.

TV yayın saatlerinin kısıtlı, TV'nin tek kanallı olduğu Türkiye'de reklam programları, adeta seyircinin özgürlüğünü kısıtlama programları halinde. 20 milyona yakın seyirci, TV izlemek istiyorsa, istesin istemesin, beğensin beğenmesin reklamları da izlemek zorunda. TRT-DER'in aylık dergisindeki bir yazıda belirtildiğine göre, TV seyircisi, yılda 14 bin 207 kez reklam izliyor. Bunların 2693'ü banka, 1803'ü gıda ve kolalı içki, 9711'i de giysi, döşeme, kozmetik, otomotiv sanayii vs. ürünleri reklamları. Oysa 1973 yılında yapılan bir araştırmaya göre Türkiye'de TV seyircilerinin yüzde 89'u reklamları bıkkınlık verici buluyorlardı.

Reklamlar konusunda sorun, sadece seyirciye zorla reklam göstermek veya seyircinin sıkılması değil. En önemlisi, reklamlar yoluyla kitleleri, ekonomik kararlarında, satın alma davranışlarında, kapitalist piyasa ile ilişkilerinde, halkımızın kanını iliğini emen tekellere bağımlı kılmak. Üç yaşındaki çocuktan yetmişlik nineye kadar, geniş emekçi yığınların, geniş kitlelerin tercihlerini tekellerin istediği doğrultuda yönlendirmek... Örneğin bugün televizyonda 40 tekel veya finans kuruluşu reklam yaptırmakta. Basın tröstlerinden bankalara, uluslararası tekellerin Türkiye kollarına kadar, Türkiye ekonomisi, Türkiye halkı üzerinde egemenlik kurmuş 40 tekelci firma, TV reklamlar üzerinde, yani halkımızın davranış, beğeni ve bilinçleri üzerinde de egemenlik kuruyorlar. Hem de devletin sözde «özerk» televizyonu kanalıyla.

TRT ASIL NEREYE BAĞIMLI

Peki bütün bunlar herkesce bilinirken; TRT ve özellikle de TV'de reklamların, dinleyiciye, seyirciye rağmen, zorla, kafalara vura vura gösterildiği doğruyken, reklam programlarının bırakın kaldırılmasını, bu programlara toz bile kondurulmaması neden? Cevabı basit, bir yandan bu düzenin TRT'si başka nasıl olabilir öte yandan da TRT'nin tüm gelirlerinin yüzde 50.5'ini reklam gelirleri oluşturuyor. Yani TRT ayakta durabilmek için 40-50 tekelci firmaya dayanıyor.

Sosyalist ülkeler TV ve radyolarında mal tanıtılması dışında bir reklam yoktur. Bazı gelişmiş kapitalist ülkelerde ve birçok gelişmekte olan ülkede de, en önemli kitle haberleşme aracı radyo ve TV'nin bağımsızlığını olabildiğince korumak üzere reklamları kısıtlayan kararlar alınmıştır. Örneğin Fransa'da ve Federal Almanya'da Radyo ve Televizyon kurumunun tüm gelirleri içinde reklâm gelirlerinin payının dörtte birin üstüne yükselmesi yasaklanmıştır. Çoğu ülkelerde pazar ve bayram günleri TV, reklâm yapmaz. İngiliz BBC televizyonu, İsveç, Norveç, Belçika ve Danimarka televizyonları hiç reklam almamaktadır. Buna karşılık 359 sayılı TRT yasası reklamlar konusunda «politik» sınırlama hariç hiçbir sınırlama getirmemektedir. TRT'ye içinde «emekçi sınıflar», «işçi sınıfının savaşımı», vs. gibi sınıfsal-siyasal özlü terimler geçen reklamları veya sosyalist yayın organının duyurusunu biraz zor verirsiniz ama, çocukların sağlığını bozucu, kötü alışkanlıklar yaratıcı, «türlü-çeşitli» çiklet veya meşrubat reklamı, halkımızın tüketim eğilimlerini zorlayan ve saptıran reklamlardan istediğiniz kadar verin, kimse sesini çıkarmaz. Ama TRT yanılıp da tekeller politikasına ters düşen bir yayın yaparsa, parayı veren düdüğü çaldığı için bunlar hemen seslerini çıkarırlar. TRT'mizin sözde bağımsızlığı da, siyasal denetim, vs. yanında bir de bu yolla, hem de pek etkili biçimde yok ediliverir.

CİA, 400'den fazla gazeteciyi ajan olarak çalıştırmış

1977 yılına ait bir bilgiye göre, 1952-1977 döneminde, CİA, dörtyüz Amerikalı gazeteciyi ajan olarak çalıştırmış. Bu gazetecilerin New York Times, Time Inc., CBS, ABC, NBC, Associated Press, United Press International, Reuter, Washington Post, Newsweek gibi kapitalist dünyanın en büyük gazete ve haber ajanslarının elemanları oldukları da biliniyor.

ABD yasalarına göre CİA'nın gazetecileri ajan olarak kullanması yasa dışı. Ama 1977 yılına kadar kimse bu yasa maddesine aldırmamış. Gazeteci-ajan'ların, yaptıkları «hizmet»lerin karşılığını almaları ise, bağlı bulundukları kuruluşun sahibi, yayınevi sahibi vs. kanalıyla sağlanmış. Bu şekilde ajanlara aktarılan paralar gazetecilerin bürolarını genişletmeleri ve güzelleştirmeleri adı altında verilirmiş çoğunluk.

Gazeteci-ajanlardan CİA'nın beklediği sadece muhbirlik ve casusluk yapmaları değil. Aynı zamanda ve belki de daha önemlisi, gerçekleri kamuoyundan gizlemek ve kitlelerin bilincini çarpıtmak, beyinleri yıkamak için düzenlenmiş CİA kaynaklı haberler, yorumlar yazmaları, yaymaları da isteniyor.

Eski CİA şeflerinden William Colby'e, CİA'nın, gazeteci-ajanların neler yazmaları gerektiğine karışıp karışmadığı sorulduğunda, **«Tabii, ne sandınız, görevleri buydu»** cevabını veriyor. Yine başka bir soruyu da, Colby, **«Evet, sadece Amerikalı değil yabancı ülkelerden de gazetecileri ajan olarak çalıştırdık»** şeklinde yanıtlıyor.

CİA'nın denetimindeki kitle haberleşmesine **«Wisner'in Wurlitzer'i»** adı veriliyor. Wisner, CİA'nın gizli işler bölümünün ilk şeflerinden. Wurlitzer ise, bir çeşit müzik kutusu. Hani şu para atılıp istenen plağın dinlendiği cinsten. Yani istenen yayını yaptırmak, istenen yazıyı yazdırmak için CİA'nın, gazeteci ajanlarına parayı verip sonra düğmeye basması yeterliymiş.

CİA'nın en kalabalık arşivlerinden birinin basınla ilişkiler arşivi olduğu ve bu arşivde ABD'li gazeteci-ajanlar yanında, CİA'nın ilişkili bulunduğu pek çok ülkeden gazetecinin dosyalarının saklandığı CİA'yı sözde eleştirme aslında aklama operasyonu sıralarında, bizzat CİA'nın üst düzeyden yetkilileri tarafından açıklandı. Yeni yöneticiler, bunları açıklarken, «bütün bunlar eskidendi» demeyi de ihmal etmiyorlar. Ancak eski bir CİA yetkilisi, **«gazetecilerle ilişki, özellikle istenilen haberlerin yayılması açısından CİA için çok yararlı oldu. Birgün gazetecilerle ilişki mutlaka yeniden kurulacaktır»** diyor.

New Republic Magazine Dergisinin Endenozya ve Kamboçya'da CİA hesabına çalışmış önemli muhabirlerinden Robert Myers **«CİA ile ABD basını arasındaki ilişkiler iki taraf için de çok yararlıydı»** derken ünlü gazeteci ve gözlemci Stanley Karnow, CİA ile basın ilişkilerini **«yararlı hizmetler»** olarak niteliyor. Tabii CİA'ya yararlı...

CİNLİK Mİ; CEHALET Mİ?

İranlı kadın güvenceyi tutuculukta arıyor

İran'ın kara çarşaflı yiğit kadınlarının ölümü göze alarak Şah'a karşı aylardır nasıl bir savaş verdiklerini dünyada bilmeyen kalmadı. Kara çarşaflı ama yumrukları havada, bebeleri kucaklarında kadınların -hem de öyle birkaç yüz, birkaç bin değil, yüzbinlerle, milyonlarla- Şah'a karşı gösterilerde nasıl ön saflarda yer aldıklarının fotoğrafları, destanları tüm dünya basınında, televizyonlarında görüldü, gösterildi.

Büyük tirajlı gazetelerimizden birinde, kanlı Şah'ın tam «gitmekte» olduğu günlerde hiç ilgisi yokken, Farah Pehlevi'nin «masum» bir fotoğrafıyla birlikte çıkan haberde ise şöyle deniyor: **«Batılılaşmak için çırpınan Şah'ın ülkesinde, üniversiteli genç kızlar arasında çarşaf giymek moda».** Daha sonra bu modanın nedenleri anlatılırken, bunun erkekleri etkilemek için olduğu da yazılıyor. Yine gazetenin haberinde, **«İran'lı kadın güvenceyi tutuculukta arıyor»** deniyor. Oysa İran'lı kadın bugün güvenceyi faşist Şah rejiminin yıkılışında ve bu uğurda kavgada arıyor. Üstelik de «batılılaşmak» için değil bağımlılıktan ve sömürüden kurtulmak, ülkesini de kurtarmak için savaşıyor.

Haberler ve kitlelerin bilinci nasıl çarpıtılır? İşte bir örnek.

köylerden

CİCİ ŞEKERLEME'DEN 52 İŞÇİ SOKAĞA ATILDI

Eskişehir'de bulunan Cici Şekerleme Fabrikası'nın işverenleri Özkan Besler ve Gürkan Besler kardeşler 52 işçinin işine son verdi.

İki aydır işsiz dolaşan, aileleriyle açlığa terk edilen 52 işçinin işten çıkarılması karşısında Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikası da seyirci kaldı.

İşten çıkarılan işçiler kapitalizmin işsizlik, yokluk, yoksulluktan başka insanlığa verebileceği hiçbir şeyi olmadığını söylüyor.

FEDERAL ALMANYA'DA ÇELİK İŞÇİLERİNİN GREVİ SÜRÜYOR...

GREV YERLERİNDE TÜRK VE ALMAN İŞÇİLER KOLKOLA...

Federal Almanya'da çelik işkolunda çalışan 10 binlerce işçinin başlattığı grevler büyük bir başarı ile devam ederken, değişik işkollarından binlerce işçi de grevcilerle dayanışmalarını somutluyor, akın akın grevci işçileri ziyarete gidiyor. Federal Almanya'da grevci işçilerle büyük bir dayanışma örülüyor. Türkiyeli işçiler grev yerlerinde grevci işçilerle kolkola halay çekiyor. Folklor gösterileri düzenliyor. Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu (FİDEF) Alman ve Türkiyeli işçiler arasında büyüyen dayanışmayı örgütlüyor.

MANNESMAN'DA 7 BİN İŞÇİ GREVDE...

Mannesmann Fabrikasının 1. giriş kapısının önündeyiz. Arkada işçi sınıfının alınteri, göznuru ile yükselen dev bacalar... Biraz sonra, İG Metall Sendikası'nın Genel Başkanı Eugen Loderer gelecek. Yüzlerce grevci işçi fabrikanın kapısının kapısını kesmiş. Grev gözcüleri dimdik. Patrona geçiş yok buradan. Bütün işçiler sıkılı birer yumruk gibi. Yerli yabancı bütün herkes omuz omuza... FİDEF'li işçiler, FİDEF'in grevle ilgili çıkardığı yedinci bildiriyi dağıtıyor, sıraları gelince nöbeti devralıyorlar.

«BİZİ BURADAN KİMSE ATAMAZ»

Bir grev gözcüsüne yaklaşıyoruz:

— «Adınız?»

— «Herbert.» diyor.

— «Moraliniz nasıl Herbert?»

— «Burada 7000 kişiye yakınız. Gördüğünüz gibi işte. Moralimiz demir gibi... Grevi sonuna dek koruyacağız. Haftalık 35 saatlik iş süresi istemimiz, şu veya bu şekilde kabul edilmezse, bizi buradan kimse söküp atamaz.»

900 BİN İŞSİZE İŞ

Sendika temsilcisi ve grev yürütme komitesinden **Hasan**'la konuşuyoruz.

— «Sınıfımızın savaşıdır,» diyor. Sonra ekliyor:

— «Sonuna kadar direneceğiz.»

Hemen yanındaki **Derviş** tamamlıyor:

— «Bir yıl da olsa direnmeye kararlıyız. Savaşımız bütün işçilerin savaşımıdır.»

Hasan devam ediyor:

— «Eğer yalnız bizim işkolunda haftalık çalışma süresi 2 saat kısaltılırsa, 30 bin, 5 saat kısaltılırsa 80 bin işsiz iş bulabiliyor. Bütün Federal Almanya'da uygulanırsa, 900 bin işsiz iş bulacak, demektir. Sendikalarımız bunun ince ince hesabını yaparak yola çıkmıştır.»

Davul-zurna dövüyor... Halay çekiliyor hepbirlikte. Biraz sonra **Eugen Loderer** geliyor, yürütme kurulu üyeleri ile. Halayla karşılanıyorlar.

— «Türkiyeli arkadaşlar mısınız?» diyor.

— «Evet,» diyorlar.

Kolkola giriyorlar. Birlikte halay çekiliyor.

Şöyle diyor Mannesmann Sendika Temsilciler Kurulu Başkanı **Karl Heins**:

— «Sayın Lodere, gördüğün gibi Noel bayramında bile çoluğumuz, çocuğumuzla burada nöbet tutuyoruz.»

Eugen Loderer:

— «Gördüğüm kadarıyla her grev yerinde tüm arkadaşlar grev istemlerinde hiç taviz vermeden grevi sürdürüyorlar. Elbetteki sarfettiğimiz enerjinin karşılığını alacağız. Bunun için savaşıyoruz. Önümüzdeki günlerde de grev genişleyecektir.»

KAPATILAN İGD BİNASINDAN BİLE KORKUYORLAR

Eskişehir Valiliği tarafından geçici bir süre için kapatılan İGD binasına faşistler yılın ilk günü saldırdılar. Kapalı binaya dahi saldıran faşistler, İGD'den ne kadar korktuklarını ortaya koydular. Binanın camlarını kırdılar, hasara yolaçtılar.

Saldırı sırasında olayı bazı polislerin izlediği ancak, izlemekten öteye bir girişimde bulunmadıkları görüldü.

Faşistler, Kahramanmaraş kırımını protesto için basılan bildirileri dağıtan Eskişehirli ilerici ve demokratlara da saldırdılar. Çok sayıda ilerici yaralandı. Polisler saldırganları değil, bildiri dağıtanları gözaltına aldılar.

13 ilde ilan edilen sıkıyönetimi az bulan faşistler, Eskişehir'de de sıkıyönetim ilan edilebilmesi için çeşitli saldırılara girişiyor. Yılın ilk gününden bu yana gerçekleşen bu iki saldırı faşistlerin niyetini somutluyor.

Öte yandan, Eskişehir Yeşiltepe Mahallesinde yurtlar yoluyla yerleşen faşistlerin saldırıları, yurtların kapatılmasına karşın sürüyor. Yeşiltepe halkının kararlı savaşımı sonucu faşistler gerilerken, bu defa da maocu provokatörler devreye giriyor. Burjuvazinin maocu ajanları, burjuvazinin ölüm mangaları ile birlikte Eskişehir'e sıkıyönetim getirmeye çabalıyor.

Yeşiltepe halkı, «Faşist saldırılara ve maocu provokasyonlara Yeşiltepe'de geçit yok» diyor.

Opel işçileri grevci işçilerin savaş yoluna dayanışma taşları döşediler

37 bin demir-çelik işçisi üç haftayı aşkın süredir, patronlara karşı sosyal ve demokratik haklarını korumak için savaş yolunu seçtiler. Çetin bir yol bu! Ancak çelik işçileri kararlı, kendi yollarından yürümeğe, çünkü çelik patronları zorladılar onları greve çıkmağa. Grev lokalindeyiz, dışarda hava sıcaklığı sıfırın altında, burası sıcakcana biraz. Selamlaştık hepsinin gözlerinin içi gülüyor. Bizlere sandalyeler gösterildi, oturduk. Önce herkes birbirine heyecanla baktı ve hemen samimi bir hava doğdu.

Biraz sonra Türkiye usulü çaylar geldi. Sigaralar ikram edildi. Sorular soruldu. Türkiyeli bir işçi sözü alarak, şunları söyledi:

«Kararlıyız, değil 20 gün 200 gün sürse bu grev nöbetimiz aynı heyecanla sürecektir. Patronlar sert davranıyor, lakin korkuyorlar. Çünkü dayanışma o denli büyük. İstemlerimizden korkuyorlar. Bilimsel çünkü: İki saatlik haftalık iş kısaltılması 30 bin işyerini, 5 saatlik azaltma ise 50 bin işyerini garanti altına alıyor, daha açıkca söylersek: sekizer saatten üç vardiya çalışacağımıza, 6'şar saatten 4 vardiya çalışacağız. Bu demek oluyor ki bir vardiyalık işçi sayısı artacak. Oysa, patronun şimdi sanki bağış yapıyormuş gibi öne sürdüğü önerileri, bizler daha sonra toplu sözleşmelerde nasılsa söke söke alacağız.»

Alman işçiler Türkçe anlamıyorlar ama heyecanla dinliyorlar. Ve söz istiyor bir Alman işçi ve şöyle konuşuyor:

«Yabancı işçiler arasında Türkiyeli işçilerin gösterdiği maddi - manevi dayanışmanın sınırları çok büyük. Ve tüm işçi kardeşlerim adına şunları diyebilirim. Bu kavgayı yalnızca bizim adımıza yürütmüyoruz, kalbizim tüm dünya işçi sınıfı ile birlikte çarpıyor. Geçen yıl Türkiyedeki metal işçisi kardeşlerimiz işte bu heyecanla sekiz aylık savaşlarını utkuya götürdüler. Bizler burada, **«bir mark iki ekmek parası»** sloganıyla sınıf kardeşlerimizin savaşını elimizden geldiğince destekledik.»

Opel işçileri, daha bir mutlu, daha bir bilinçli ve daha bir savaşkan duygularla döndüler makinalarının başlarına...

şehirlerden

BURHANİYE'DE AKKENT TATİL SİTESİ İŞÇİLERİ ÜZERİNDEKİ BASKILAR ARTIYOR

Balıkesir'in Burhaniye ilçesinde Ar-Tur Endüstrisi A.Ş. ait Karaağaç Köyü Arkent Tatil Sitesi inşaatında çalışan işçiler üzerinde baskılar artıyor. İşverenin, ücretleri zamanında ödememesi, keyfi davranışlarda bulunması üzerine işçiler, Türk İdeal İnşaat adlı sarı sendikadan, istifa ettiler ve DİSK'e bağlı Devrimci Yapı İş Sendikasına geçtiler.

İşverenin, sendika aidatlarını sarı sendika hesabına kesmeye devam etmesi üzerine işçiler, işverenden bu durumu düzeltmesini istediler. İşveren, işçilerden bu haklı isteklerini kabul etmek yerine 17 işçiyi işten attı. İşçiler, arkadaşlarının işe alınması ve, sendikalarının işveren tarafından tanınması istemleriyle direnişe geçtiler.

Arkent Tatil Sitesinde işverenin oyunları bununla da bitmedi. «İşgal var» diye güvenlik kuvvetlerine başvurdu. İşçilerin demokratik taleplerini saptırmak amacıyla paralı adamlar tutup işçilerin arasına saldı. İşyerindeki makinelerin tahribi için işçileri kışkırttı.

Ne var ki işçiler, bu oyuna da gelmediler. Makinelerin tahribine engel oldular.

Devrimci Yapı İş Sendikası, durumu Burhaniye kaymakamlığına iletti ve önlem alınmasını istedi.

SSK Zonguldak Hastanesinde faşist saldırılara karşı savaşim veriliyor

Zonguldak SSK hastanesinde çalışan işçiler yaptıkları toplantıda faşistlerin sarı sendika aracılığıyla hastanede örgütlenmelerini sürdürdüğünü belirtiler. Toplantıda söz alan işçiler, son günlerde iki sağlık emekçisinin faşistlerin saldırısına uğradığını söylediler.

Hastanede işveren-sarı sendika-faşist çete işbirliği ile ilerici-devrimci işçiler yıldırılmak isteniyor. Sağlık-İş Sendikası militanları MHP ve ÜGD'ye üye kaydetmek için çaba harcıyorlar. İşçilere tuzaklar kurularak saldırılar düzenleniyor.

İşçiler toplantıda yaptıkları konuşmalarda, tüm saldırıların boşa çıkarılması için savaşımın sürdürüleceğini söylediler. «Faşizme geçit vermeyeceğiz» dediler.

Çaycuma Seka'da işçiler yemek boykotu yaptı

Çaycuma SEKA Kağıt Fabrikasına bağlı Selüloz Fabrikasında işçiler, gaz zammının ödenmemesini protesto ettiler ve yemek boykotu yaptılar.

Yemek boykotu SEKA'ya bağlı diğer ünitelerde de desteklendi. Direnişin büyümesi karşısında işveren 1 ay 15 günlük süre istedi. Yaptığı görüşmelerden sonra gaz zammını ödeyeceğini bildirdi.

Yemek boykotu ancak o zaman sona erdirildi. İşveren verdiği süre sonunda sözünü yerine getirmezse daha da geniş boyutlu bir eylem düzenlenecek.

Çorum'da faşistler yeni tezgâhlar peşinde

Çorum'un Yavruturna Mahallesinin, faşist cinayet şebekelerinin talim alanına çevrilmesi, ilericilere yönelen saldırıların artması üzerine, TÜS-DER, İKD ve İGD Çorum Şubeleri ortak bir açıklama yaptılar.

Açıklamada, faşist çetelerin Malatya'da, Elazığ'da, Sivas'da son olarak da Maraş'da giriştikleri kırım hareketlerine dikkat çekiliyor ve Çorum'da aynı tezgâhın kurulmasına çalışıldığı belirtiliyor. Ortak açıklamada, demokrasi güçleri açısından kötü ve acılı günler yaşamadan faşizme karşı güç ve eylem birliği yapılması gerekliliği üzerinde duruluyor ve bunun, devrimci bir sorumluluk olduğu vurgulanıyor.

Isparta'da belediye işçilerinin grevi kırılmak isteniyor

Isparta'da Genel-İş üyesi işçilerin sürdürdüğü grev kırılmak isteniyor. Geçtiğimiz haftalar içinde asfalt şantiyesine atılan patlayıcı maddeden işçiler sorumlu tutulmak istendi. Ancak, bir sonuç alınamayınca bu kez başka bir yola başvuruldu. Vali grev yerine gelerek işçilerin grevi bırakmasını istedi. Sendikanın toplu sözleşmeyi imzalamaya yanaşmadığını öne sürdü.

Isparta Belediye işçilerinin hak alma savaşımı en yetkililer tarafından engellenmek isteniyor. Grev kırıcılığı yapılıyor.

Öte yandan, Genel-İş Isparta Şube Başkanı Ali Şükrü Balaban her türlü girişim ve saldırıya göğüs gereceklerini, haklarını almadan grevin sona ermeyeceğini söylüyor.

posta kutusu

Değerli Savaş Yolu yöneticileri,

Gazetemizin 1. sayısı Bergama Kapalı Cezaevi'nde elimize geçti. Dünyada ve ülkemizde sınıf savaşının keskinleştiği, ulusal demokratik güçlerin vakit geçirmeden faşist teröre, sömürü ve zulme karşı tek cephede (Ulusal Demokratik Cephede) birleşmelerinin zorunlu olduğu bir dönemde böyle bir yayın organının çıkması çok sevindiricidir.

Savaş Yolu'nun işçi sınıfımızın, emekçi halkımızın bilinçlenmesine, örgütlenmesine, savaşsız ve sömürüsüz bir dünya için sürdürülen savaşımda ışık tutacağına yürekten inanıyoruz.

Kapitalist düzenin baskı kurumları olan cezaevlerinin, ne kalın duvarları ne de demir parmaklıkları köylerden ve şehirlerden gelen kavga seslerini duymamıza engel olamaz artık;

Ve kapitalist düzenin pislikleri sonucu cezaevlerine düşen biz ilerici hükümlü ve tutuklular hep bir ağızdan haykırıyoruz: Yolumuz İşçi Sınıfının Savaş Yoludur! Gazetemizi okuyacağız, okutacağız, onu gözbebeğimiz gibi koruyacağız.

Bergama Cezaevi'nden ilerici hükümlü ve tutuklular adına
Hasan ARKIN

Savaş Yolu gazetemize,

Kahramanmaraş'taki faşist katliamı yurtdışında duyduk. Ben 7 yıldır Almanya'da işçilik yapıyorum. Maraş'ı bilirim. İçimiz bir başka türlü yanar. Uzak olunca, insan hapiste gibi.

Savaş Yolu'na abone olan arkadaşlarımda gördüm. Ben de abone olmak isterim. Bir nebze giderir belki yurt hasretimizi. Buradaki gazeteler olayları hep istedikleri gibi verirler. Sonradan ağızdan öğreniriz öğrenebildiğimiz kadar. **Savaş Yolu**'ndan istediğimiz, bize vatandan doğru haber versin. Uzakta olduğumuzu unuttursun. Bizden saklananları anlatsın bize. Kahramanmaraş'ta gerçekten neler oldu? Kimler kimleri kırdı, kimler kırdırttı?

Savaş Yolu'na başarılar dilerim.

Adem Yenigüzel
B. BERLİN

AYŞEBACI KÖYLÜLERİ TOPRAKLARINI YİĞİTÇE DİRENEREK GERİ ALDILAR

MC döneminde Balıkesir'in Ayşebacı Köyü'nün toprakları sanayi sitesi yapılacak gerekçesiyle sermayedarlara verilmek istendi. Metre karesi 200 lira olan topraklar patronlara 150 kuruştan satılmaya çalışıldı. Ayşebacı köylüleri iktidarın ve işverenlerin bu girişimine karşı kararlı bir direniş başlattılar.

«Topraklarımız elimizden alınırsa, çoluğumuz, çocuğumuzla aç kalırız» diyen köylüler, çevrede bulunan demokratik örgütlerle geniş boyutlu bir dayanışma içine girdiler. Balıkesir'deki ilerici avukatlar Ayşebacı köylülerinin savunmasını üstlendiler. Binlerce imzalı mektuplar Başbakan'a, ilgili bakanlıklara gönderildi. Kamuoyu Ayşebacı köylülerinin yanında yeraldı.

Son olarak Toprak Tarım Reformu Müsteşarlığının Ayşebacı köyünde sanayi sitesi kurmayacağını bildirdi.

MKE Kurumuna bağlı bazı fabrikalarda işçilere zorla ÜGD'nin takvimleri satıldı

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna bağlı Gaz Maske ve Gazi Fişek fabrikalarında işçilere zorla Ülkücü Gençlik Derneğinin takvimleri satıldı.

Faşist komandolar tarafından işçiler tehdit edildiler. Takvimleri almayanların işlerinden atılacakları söylendi. İşyeri müdürü komandoların davranışlarına göz yumdu, hiç bir girişimde bulunmadı.

Mehmet Çakmak için bağış kampanyası açıldı

Geçtiğimiz günler içinde kahpece vurulup öldürülen değerli insan, öğretmen hareketinin yetiştirdiği yiğit nefer Mehmet Çakmak için bir banka hesap numarası açıldı. Tüm yaşamını işçi sınıfının savaş yoluna adayan, Mehmet Çakmak için açılan bu kampanya sonunda toplanacak para ile kendisine bir mezar yaptırılacak. Karacadağ (Diyarbakır)'ın bir köyünde doğan Mehmet Çakmak, bilindiği gibi, düzenlenen büyük bir törenle yine Diyarbakır'da toprağa verilmişti.

Dayanışma Fonu adıyla açılan hesap numarası şöyle: Yapı ve Kredi Bankası Diyarbakır Merkez Şubesi, 920-156-3

Dayanışma Fonu'nun büyük ilgi görmesi bekleniyor.

TEMEL DAĞITIM

ÜRÜN SOSYALİST DERGİ, BARIŞ VE SOSYALİZM SORUNLARI, SANAT EMEĞİ, İLERİCİ YURTSEVER GENÇLİK KADINLARIN SESİ DERGİSİ, LİSELİ GENÇLİK, DEVRİMCİ DEMOKRAT GENÇLİK, SANAT VE TOPLUM DERGİLERİ TÜRKİYE DAĞITIMI

DAĞITIMINI YAPTIĞIMIZ YAYINLAR
A. KADİR YAYINLARI,
ARKADAŞ KİTAPLARI,
ANT YAYINLARI,
BİLİM YAYINLARI,
CEM YAYINLARI,
EVREN YAYINLARI,
GERÇEK YAYINLARI,
GÖZLEM YAYINLARI,
GÜNCEL YAYINLARI,
HABORA YAYINLARI,
İLERİCİ YURTSEVER GENÇLİK YAYINLARI,
KAVRAM YAYINLARI,
KIZILIRMAK YAYINLARI,
KONUK YAYINLARI,
KOZ YAYINLARI,
MAKİNE MÜHENDİSLERİ ODASI KİTAPLARI,
NADAS YAYINLARI,
ODA YAYINLARI,
ORTAM YAYINLARI
ÖNCÜ YAYINLARI,
ÖZGÜN YAYINLARI,
SER YAYINLARI,
SORUN YAYINLARI,
SOSYAL YAYINLAR,
SOSYAL KLASİKLER,
TEMEL YAYINLARI,
ÜRÜN YAYINLARI,
VARDİYA YAYINLARI,
YANSI YAYINLARI,
YANSIMA YAYINLARI,
YAŞA YAYINLARI,
YENİ DÜNYA YAYINLARI,
YOL YAYINLARI,
YÖNTEM YAYINLARI

Merkez:
•Yerebatan Cad.Taşsavaklar Sok. Beyoğlu Han.No.5/2 Cağaloğlu-İstanbul

ŞUBELER:

İSTANBUL:
•Himaye-i Etfal Sok.Dr.Orhanbey İşhanı No.6 K.1 D.1 Cağaloğlu-İstanbul

İZMİR:
3.Beyler 850.Sok.No.31/201 Kemeraltı-İzmir

ANKARA:
Ataç Sok.Nur Apt.No.33/3 Yenişehir-Ankara

ADANA:
•İnönü Cad.Kızılay İşhanı Arkası Özkan Apt. No.5/3 Adana

TRABZON:
•Maraş Cad.72/2 Trabzon

ZONGULDAK:
•Mithatpaşa Cad.Okul Sok.No.16 Zonguldak

İZMİT:
•Demiryolu Cad.Saka İşhanı 122/B Kat. 2/3 İzmit

DİYARBAKIR:
•Ali Emiri Cad.2.Sok.No.8 Diyarbakır

BURSA:
•Veziri Cad.Kent İşhanı Kat.1 No.106 Tahtakale-Bursa

MERSİN:
•Sahil Cad.Yaşal İşhanı Kat.2 No.314 Mersin

Toplu alımlarda % 25 indirim. Katolog isteyiniz.

Yabancı sermaye, 25 yıldır bir verdi beş aldı

haftanın hatırlattığı...

BUGÜN TÜRKİYE'DE AİLE BAŞINA 78 BİN 541 LİRA DIŞ BORÇ YÜKÜ DÜŞÜYOR

8-16 Ocak haftasında Meclislerde yoğun bir şekilde tartışılan 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu 1954 yılının 18 Ocağında yürürlüğe girdi. Bu yasa ile yeni sömürgeciliğin son ayağı da Türkiye'ye sokulmuş, çokuluslu tekellerin faaliyet alanlarını sınırlayan tüm engeller ortadan kaldırılmış oluyordu.

Yasanın yürürlüğe girmesinin hemen ardından, ABD'ye koşan dönemin Cumhurbaşkanı Celâl Bayar, Ocak 1954'de Washington'da çokuluslu tekellerin temsilcileriyle yaptığı toplantıda onlara müjdeyi veriyor, emperyalist sömürü ve soygun olanaklarının tümüyle hazırlandığını, şu sözlerle açıkça dile getiriyordu:

«Memleket, mamul maddeler, istihlâk maddeleri için büyük bir pazar haline gelmiştir. Yeni kabul edilen bir kanun, yabancı sermayenin Türkiye'ye en müsait şartlar altında akmasını mümkün kılacaktır. Hülasa denebilir ki, Türkiye'de sarfedilen her dolar, münbit bir toprağa ekilmiş refah ve bereket filizleri verecek bir tohum gibidir...»

İkinci büyük savaşın ardından yeni sömürgeciliğin araç ve yöntemleri, bir bir Türkiye'de uygulamaya koyuldu. Önce Türkiye, emperyalist - kapitalist sistemin ekonomik, mali ve askersel örgütlerine katıldı. Dünya Bankası ve IMF üyeliğini, NATO, CENTO ve OECD'ye katılmaları izledi. Marshall planı çerçevesinde, ABD ile ikili kölelik anlaşmaları imzaladık. ABD'nin ve onun kontrolündeki NATO'nun, ülkenin 101 yerinde üsler açmasına, Anadolu'nun dört bir yanının nükleer kırım silahlarıyla donatılmasına razı olduk.

Cumhuriyet tarihi ile birlikte giren kimi önemsiz sermayeler bir yana bırakılırsa, Türkiye'ye yabancı sermayenin girişi, emperyalist - kapitalist sistemin ekonomik ve finans örgütlerine katılma ve Marshall planı çerçevesinde, ABD ile yapılan ikili anlaşmalarla başladı. Bu kuruluşlardan, «dış yardım» adı altında alınan borçlar, belli projelerde kullanılma ve hem bu projelerin gerektirdiği makina ve techizatın, hem de gerekli sanayi ürünlerinin dışalımlarının, borç alınan devletten yapılması koşuluna bağlandı.

Gelen bu yabancı sermayeye ek olarak, devlet bütçesinden de önemli fonlar ayrıldı ve emperyalist - kapitalist sistemin direktifi altında, önce alt yapı tesisleri yapıldı ve kırsal alanda da, kapitalist ilişkilerin gelişmesinin, pazarların genişletilmesinin ön koşulları yaratıldı... Karayollarının, limanların, enerji santrallerinin, barajların yapımına hız verilmesi, ekilebilir alanların sınırlarının genişletilmesi, karayollarının kırsal alanda yaygınlaştırılması ve tarımda ABD traktörleri dahil ileri girdilerin kullanımına başlanılması, hep bu dönemin olgularıdır.

1954 yılına gelindiğinde, emperyalizmin, yeni sömürgeciliğin son aracının Türkiye'de uygulamaya konulması ve bunun için de yeni bir yasanın çıkarılmasına gerek vardı. Çünkü, birinci olarak varolan yasalar, çokuluslu tekellerin Türkiye ekonomisine, sanayiine, yeraltı ve yerüstü zenginliklerine, madenlerine, dolaysız bir biçimde el koymasına el vermiyordu. Varolan yasalar, çokuluslu tekellerin, ekonomimizin her alanında faaliyet göstermesine izin vermiyor, bunların kâr transferlerine de sınırlamalar koyuyordu.

İkinci olarak, yeni sömürgeciliğin 1954 yılına değin uygulanan araçları emperyalist - kapitalist sistemin, bunların çokuluslu tekellerinin, Türkiye'ye daha çok sermaye ve buna koşut olarak da, daha çok meta ihracına el vermiyordu. İşte bu nedenle, 1954 yılı Ocak ayında «6224 sayılı yabancı sermayeyi teşvik kanunu» yürürlüğe konuldu ve yabancı sermayeye konulan tüm sınırlamalar ortadan kaldırıldı.

YABANCI SERMAYENİN GETİRDİKLERİ VE GÖTÜRDÜKLERİ

Çokuluslu tekeller ve işbirlikçi - tekelci sermayenin sözcüleri, Türkiye'nin yabancı sermayeden sayısız yararlar sağlayacağını, savunuyorlardı.

Oysa, hayatın pratiği, yabancı sermaye uygulamalarının, söylenenlerin tam tersi doğrultuda gerçekleştiğini gösteriyor.

1963 - 1977 dönemini kapsayan son 15 yıllık sürede, Türkiye'ye değişik kanallardan 8 milyar 244 milyon dolarlık yabancı sermaye girişi oldu. Buna karşılık, 3 milyar 942 milyon doları ödenen, 20 milyar 94 milyon doları da dış borç olmak üzere ilgili dönemde Türkiye'den 24 miyar 36 milyon dolar yabancı sermaye çıkışı gerçekleşti.

Bunun anlamı şudur: **Hayatı boyunca sermaye sınıfının ve emperyalist güçlerin «has» adamı olan Celâl Bayar'ın söyledikleri çıkmış, Türkiye'ye giren her dolar, verimli bir toprağa ekilmiş, refah ve bereket filizleri veren birer tohum işlevi görmüş ve gelen her dolar, üç kat artarak geri gitmiştir.**

1963 - 1977 döneminde, yabancı sermaye, Türkiye ekonomisinden, emekçi kitlelerden, 15 milyar 792 milyon dolarlık bir değeri alıp götürdü ve çokuluslu tekellerin kasalarına aktardı. Bu, Türk parası olarak 394 milyar 800 milyon liraya eşdeğerdir.

1973 - 1977 yıllarını kapsayan 3. beş yıllık plan döneminde sanayi yatırımlarının toplam büyüklüğü, 176 milyar 800 milyon liradır. Emperyalist - kapitalist sistemin, yabancı sermayenin, bu 394 milyar 800 milyon liralık soygunu son beş yıllık sanayi yatırımlarının iki katından daha yüksektir.

395 MİLYAR LİRAYA NELER YAPILABİLİRDİ?

«Dış yardım» yurtturmacası adı altında, Türkiye'ye gelen yabancı sermaye, planlı dönemde, 395 milyar lirayı alıp götürdü. Türkiye'de emekçi kitleler üzerinde bu emperyalist soygun ve sömürü olmasaydı, bu yaklaşık 400 milyar lira ile, yüzün üstünde ağır sanayi, enerji, ulaşım ve sulama projesi gerçekleştirilebilirdi.

DPT'nin 1977 fiyatlarıyla yaptığı hesaplamalara göre, 127 büyük sanayi, enerji, ulaşım ve sulama projesinin gerçekleşmesi için 401 milyar 567 milyon lira yeterlidir. Bu projenin içinde 6 maden işletmesi, 2 tersane, 5 kâğıt fabrikası, 25 enerji santrali, 6 rafineri ve petrol kimya tesisi, 14 ağır sanayi kompleksi, 7 şeker, 7'de gübre fabrikası bulunmaktadır. Bunun yanında 4 demir çelik kompleksi, 9 çimento fabrikası, 4 dokuma fabrikası, ayrıca 37 büyük ulaşım ve sulama projesi de ilgili projelerin içinde yer almaktadır.

DAHASI VAR:

Ne var ki, yabancı sermayenin Türkiye'den alıp götürdükleri salt bununla da sınırlı kalmıyor. Yasal olmayan ve resmi kurumlarca açıklanmayan ödemeler bir yana, **yabancı sermayenin bir dizi soygunları daha var. Bunlardan birisini ve en önemlisini dış ticaret uygulamaları oluşturuyor.**

6224 sayılı yasa uyarınca, Türkiye'ye gelen çokuluslu tekeller, sermaye sınıfının en palazlanmış kesimiyle ortaklık kurmaya başladı ve yapım sanayiinin en ağırlıklı kesimleri ele geçirildi. Yabancı sermaye ve montajcılık uygulamaları sonucunda, Türkiye yapım sanayii, girdi yoluyla dışarıya, çokuluslu tekellere bağımlı kılındı ve sermaye ihracı, zaman boyutunda sürekli bir biçimde artmak koşuluyla, meta ihracını da birlikte getirdi.

Nitekim, yapım sanayiinin girdi yoluyla dışa bağımlı kılınmasıyla birlikte, Türkiye'nin dışalım gerekleri de hızla arttı. 1963 yılında 688 milyon dolar olan bu büyüklük, son 15 yılda yaklaşık 10 kat artarak 1977'de 5 milyar 796 milyon dolara yükseldi. Dış ticaret açığı giderek büyüdü.

Bundan 3-4 yıl önce, Türkiye'nin dış borçları 2-3 milyar dolar olarak ilan edilir ve «borç yiğidin kamçısıdır» diye yabancı sermaye teşvik edilirdi. Ne var ki, Türkiye, yabancı sermaye uygulamalarının sonucunda 1974 yılından itibaren dış ticaret açığı artan, dış ödemeler dengesi açıkları sürekli büyüyen bir ülke konumuna girdi.

Bugün Türkiye'nin, dış borçlarının toplamı 25 milyar 133 milyon dolara ulaşmış bulunuyor. Bu sayı, Türk parası olarak, 628 milyar 325 milyon liraya eş değerdir. Ve bu büyüklük, Türkiye'nin 1978 yılı ulusal gelirinin yüzde 57'sini oluşturmaktadır. Türkiye, dışsatımdan elde ettiği gelirin tümünü bu kanala yöneltse, dış borçlarını ancak 12 yılda ödeyebilecektir.

Türkiye'de aile başına 78 bin 541 lira dış borç düşmektedir. Ve Türkiye dünyanın, en ağır dış borç yükü altında bulunan, Zaire ve Gine ile birlikte, üç ülkesinden birisidir.

Demek ki, **«dış yardım»** adı altında, Türkiye'ye gelen yabancı sermaye, dolaylı ve dolaysız soygunlarla, **getirdiği her dolara karşılık, en azından 5 dolar alıp götürmüştür.** Yabancı sermaye, söylenenin tam aksine, Türkiye'nin yatırım olanaklarını geriletmiş, dış ticaret ve dış ödemeler dengesi açıklarını akıl almaz boyutlara ulaştırmış. Türkiye ekonomisinin «70 sente» muhtaç ve ağır bir dış borç yükü altında inleyen bir konuma getirmiştir.